

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

A photograph showing three young boys jumping on a blue trampoline. They are in mid-air, with their arms outstretched. The background features a large, multi-story building with a blue roof and several windows, surrounded by green trees. The scene is outdoors and appears to be a public event or festival.

Toerisme in de rand:
een zee van mogelijkheden

Figuranten
Fernand Van Hemelryck:
“Er bestaat geen brug
tussen Vlaanderen
en de rand”

Tervuren zet zijn
schildersschool in de verf

TOERISME IN DE RAND

Ook zonder zee een zee van mogelijkheden

Is de Vlaamse rand rond Brussel geen toeristische topper omdat hij onvoldoende te bieden heeft of omdat hij zich niet als dusdanig kan of wil verkopen?

'Ik antwoord daarop met een grote ja', reageert Maurice Vanden Bauw als we hem vragen of de Vlaamse rand rond Brussel toeristisch wel iets te bieden heeft. Vanden Bauw is voorzitter van de Streekguiden van Zuidwest-Brabant en die voorzien op hun eentje jaarlijks 600 'groepen' van toeristische begeleiding in Zenne en Zoniën. We moeten Vanden Bauw afremmen als hij zijn opsomming van bezienswaardigheden begint: 'er is het kasteel van Gaasbeek, met 100.000 bezoekers per jaar de toeristische joker van de rand, er is het museum voor Midden-Afrika in Teruren, het Provinciaal Domein van Huizingen met jaarlijks 360.000 bezoekers, het middeleeuwse, lichtjes vervallen kasteel van Beersel...' Vanden Bauw gaat door: van de plantentuin in Meise over de rozentuin van St-Pieters-Leeuw naar Hoeilaart en zijn Zoniënwoud. En dan noemt hij, onverwacht heftig, het onooglijke Linkebeek: 'dat is echt een Vlaamse topper, vind ik. Linkebeek is ongetwijfeld het mooiste wandeldorp van het land'.

De verantwoordelijke bij de Toeristische Federatie Vlaams-Brabant, Bert Van Kerckhove, klinkt iets minder bevlogen maar ook hij vindt dat de rand heel wat te bieden heeft - 'zelfs enkele attracties op internationaal niveau'. Wel meent hij dat de grens tussen recreatie en toerisme in Vlaams-Brabant soms erg flou is: 'mensen die een terrasje meepikken in Jezus-Eik of naar de boerenmarkt in Gaas-

beek gaan, is dat toerisme? De naam doet er niet toe, het brengt hoedanook brood op de plank'.

Succes verdienen

Daarmee belanden we bij de tweede vraag: er mag dan wel een toeristisch potentieel zijn, maar wordt het ook 'benut'? Dezer dagen is immers zowat alles koopwaar: ook de vergezichten en cultuurrijkheden van een regio kunnen aan de man of vrouw worden gebracht, en in deze tijden van desindustrialisering en werkloosheid is dat bijna een must: toerisme en recreatie zijn een economische groeisector en zo ook een antwoord op sociale noden.

Nogal wat van onze gesprekspartners vinden dat de rand de kansen ter zake

grijpt. 'Wij kunnen in elk geval ten allen tijde op de toeristische federatie van Vlaams-Brabant rekenen', heet het op de toeristische dienst van Grimbergen. Toerisme is belangrijk voor Grimbergen dat pronkt met zijn abdij, zijn watermolens en zijn museum voor oudere technieken. Sinds de gemeente in 1975 met een toeristische dienst begon, is het toerisme er sterk toegenomen. Wel ondervindt de dienst dat een gemeente als Grimbergen haar toeristisch succes ook elk seizoen opnieuw

moet verdienen: 'tot voor kort hadden we jaarlijks tussen de 200 en 250 groepsbezoeken. De laatste jaren zakte dat aantal naar 150, gewoon omdat we nalieten nieuwe attracties uit te bouwen. Je moet altijd nieuwe zaken brengen. We werken daar nu opnieuw aan met onder meer de restauratie van het Prinsenkasteel'.

Ook Linda Baeveghems van de VVV Zenne, Zuun en Zoniën in St-Pieters Leeuw gelooft dat de overheden 'min of meer' hun werk doen. 'Dat moet ook: zij hebben de middelen om promotie te voeren, wij niet...' Maurice Vanden Bauw is iets minder overtuigd. 'De provincie komt vaak heel laat met haar brochures voor het nieuwe seizoen. Bovendien vraag ik me af of het dagjestoerisme, waar de provincie zo de nadruk op legt, voor deze streek niet wat voorbijgestreefd is'.

FOTO: PATRICK DE SNEGLAERE

Tourism in the suburbs

On hearing the term 'tourist attractions', not everyone, we suppose, would think immediately of the

Flemish towns surrounding Brussels. And that's where they'd be wrong as the satellite towns have a great deal to offer in the way of tourism and recreation, although the boundary between the two is sometimes indistinct.

Single destination tourism in the suburbs is not always self-evident, owing to a lack of accommodation but here and there, something being done about that, with initiatives as farm holidays.

But for day-trippers too, or a weekend even, the suburbs are just the thing: museums, monuments, amusement parks, pleasant little towns, walking or cycling and, not forgetting, great Brussels fare!

Finally, the suburbs can also be seen as the garden of Brussels. So, what are you waiting for?

FOTO: YVAN DESAELEER

Hoera * Vier Belgische bieren staan in de top-tien van 's werelds beste bieren * Tot die bevinding komt de Amerikaanse bierkenner Stuart A. Kallen * Al dan niet onder invloed selecteerde hij 'the 50 greatest beers of the world' * Een oceanisch karwei * Alleen al in België worden om en nabij 450 soorten bier gebrouwen * En de jury bestond alleen uit Stuart A. Kallen * Na ruggenspraak met zijn koelkast kende hij geen Palm toe aan Stella en al evenmin een Stella aan Palm * Zijn favoriete bier is Delirium Tremens uit Melle * Geen klein bier * Zo'n naam associeer je onwillekeurig met een spoedopname * En daarna met een lidmaatschap van AA * Delirium komt van het Latijnse 'delirare' en betekent letterlijk 'uit de vore gaan' * Wie teveel Delirium drinkt krijgt Tremens * Dat komt tot uiting in beven en zweten en het zien van bewegende kleine dieren die er niet zijn * Nu weet u eindelijk waar de uitdrukking 'de beest uithangen' vandaan komt * Na zijn Delirium was Stuart Hik Kallen ook beestig tevreden over Duvel (4) * En hij deed zijn hoed af voor Chapeau Gueuze Lambic (6) en Lindemans Kriek Lambic (9) * Wie

GEVONDEN VOORWERPEN

weet scoren we volgend jaar nog hoger in de top-tien * Vlaanderen brengt tegenwoordig jaarlijks immers meer bier-borelingen ter wereld dan kinderen * In 1996 werden er 64.168 kinderen geboren * Precies één meer dan in 1995 * Intussen is Overijse in verwachting van zijn Justus Lipsiusbier * Gooik doopte onlangs zijn Lambiek De Cam * 'Het biertje is als een vrouw, zacht, pittig en sensueel' aldus een uiteraard mannelijke proever * Als al die mannen nu eens wat vaker in hun vrouw zouden bijten in plaats van in hun Lambiek * Helaas * Vanaf het derde huwelijksjaar -zo blijkt- wordt de echtelijke sponde niet zelden verwisseld voor de barkruk van Janine * Met alle gevolgen vandien * Misschien is er meer nestwarmte op komst vanuit Peizegem * Peinzend vraagt u zich nu natuurlijk af waar Peizegem wel zou kunnen liggen * Niet naar de redactie bellen als u het weet * Zelfs de eerste beller krijgt geen fles Satan Gold of Satan Red cadeau * Dat zijn speciaal-bieren uit Peizegem * Wat peisde u anders? * Brouwerij De Block uit Peizegem heeft na een pact met de duivel nu een verbond met de hemel gesloten * Dat leverde het Abdijbier Dendermonde op * De Benedictijnen van Dendermonde willen met dit bier 'doordringen tot het hart van de mensen', zeggen ze zelf ootmoedig * Vroeger werden ziertjes gewonnen in de kerk vanop de kansel * Nu in het café vanachter de toog * Maar we hadden het eigenlijk over meer nestwarmte * Het Abdijbier Dendermonde is niet om te hijsen maar om te degusteren * Een soort voorspel dus * Waarom is er eigenlijk nog geen Goedele Liekens bier?

Na de wurggreep, de inlijving 5

Waar naartoe met omroep Vlaams-Brabant? 8

Blijft Omroep Vlaams-Brabant uitzenden vanop de Heizel, of verhuist de zender naar Brussel? Met als mogelijk gevolg een stiefmoederlijke behandeling van de rand?

FiguranDten 10

De voorzitter van het Davidsfonds, professor Fernand Van Hemelryck, vindt dat de rand een duidelijker Vlaams karakter moet krijgen, maar dan wel vanuit de idee dat iedereen die er woont gelijkwaardig is.

Tervuren zet zijn vroegere schildersschool in de verf 12

Speelpleinwerking: inspelen op vakantiewensen van kinderen 19

Dorpsbrouwerij palmt biermarkt in 21

Hommel met snaren krijgt opnieuw vleugels 23

EN OOK NOG

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6 • AUGUSTUS IN DE RAND 14

ZONDER OMWEGEN 18 • RESTAURANDT 20

VAN TUINEN EN HUIZEN 22 • GASTENBOEK 24

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 134.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.

Hoofdredactie: Henry Coenjaarts

Eindredactie en secretariaat: Geneviève Ostyn

Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel

Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele

REDACTIEADRES:

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel,

tel 02 460 45 12, fax 02 460 32 67

Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts,

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel.

Geen echte trekpleister

Bert Van Kerckhove gelooft niet dat de rand ooit een echte toeristische trekpleister zal worden zoals de kust of de Kempen. Sommigen wijten dat echter aan het feit dat de streek zich niet echt weet te profileren, zoals West-Vlaanderen of Limburg dat kunnen. 'Met een zee is het makkelijker om je te profileren dan zonder zee natuurlijk. De Kempen beschikken dan weer over grote vakantieparken en bovendien is dat een bestemming die de mensen al jaren kennen. Wij kunnen nooit aan die renomme tippen. Tenslotte is Vlaams-Brabant of de Vlaamse rand niet echt geschikt voor verblijfstoerisme. Dagtoerisme, ten hoogste een verlengd weekend, lijkt ons de optimale formule voor deze streek en zo promoten we haar ook'. De slogan van de federatie is: als u houdt van monumentenkijken in oude gezellige stadjes... wandelen en fietsen op het platteland... lekker eten... Vlaams-Brabant.

Tuin van Brussel

Net als Vanden Bauw gelooft Linda Baeveghems dat verblijfstoerisme best haalbaar is in bv. het Pajottenland.

'De grens tussen recreatie en toerisme is soms erg onduidelijk in de rand.'

Iedereen is het er echter eens dat er weinig verblijfsaccommodatie is in de streek. De vraag is dan wat er eerst moet komen: toeristen of verblijfsmogelijkheden, de kip of het ei? Hoe staat het bv. met het dikwijls vernoemde hoevetoerisme dat misschien een aantal bedreigde boeren - en daarvan zijn er ook in de rand voldoende - een hoger inkomen zou kunnen bezorgen? Van Kerckhove: 'Hier en daar zijn er initiatieven. We zijn daar nog niet echt intens mee bezig geweest'. Baeveghems: 'In Vlezenbeek is zopas Klein Nederlo, voorheen al een taverne, gestart met tien kamers. Ik hoor dat ze al meteen gasten hadden, maar het is natuurlijk nog te vroeg voor een evaluatie'. Dat hoevetoerisme moet

FOTO: RITA DANIELS

zeker de meest nabije klandizie, het miljoen Brusselaars en vooral de jongsten onder hen, voor een weekendje kunnen boeien, zou men zo denken. Ook Van Kerckhove meent dat de rand de eerste bestemming, de tuin, is voor de hoofdstedelingen. Slaagt de rand er wel in die Brusselse, hoofdzakelijk Franstalige bevolking te bereiken? Van Kerckhove: 'Bent u al eens op een zondag naar het park van Tervuren geweest? Of naar de terrasjes van Jezus-Eik? U zult daar niet alleen zijn'.

Weten de Brusselaars, en dat zijn toch in meerderheid Franstaligen, wel wat de Vlaamse rand te bieden heeft? 'We hebben brochures in verschillende talen. We zijn aanwezig op vakantiebeurzen, doen direct mailings en heel belangrijk zijn natuurlijk de media. Nee, wie geïnformeerd wil zijn, zal ook geïnformeerd zijn'. Een waarheid als een koe en daarvan lopen er heel wat te grazen in het Pajottenland.

John Vandaele

Betaalbare recreatie in Huizingen

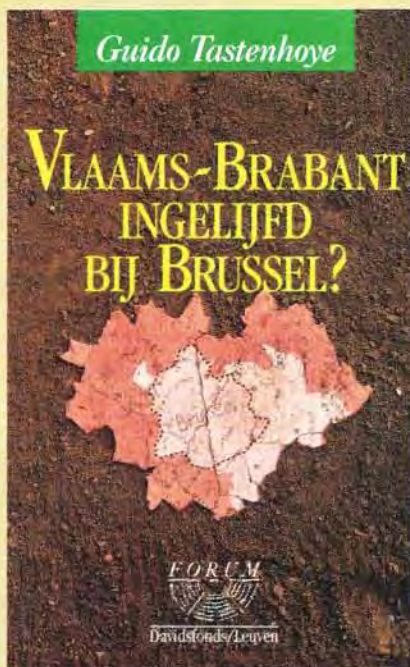
Dat verblijfstoerisme in de rand niet altijd een evidentie is omwille van een gebrek aan accommodatie, bevestigt zowat iedereen. Daarom verbaast het dat de verblijfsmogelijkheden op het Provinciaal Domein van Huizingen (PDH) volgens zijn directeur Marc Vanacker dringend aan een grondige opfrisbeurt toe zijn: 'Jeugdherberg en camping functioneren nog. Ze telden vorig jaar respectievelijk 6.995 en 16.427 overnachtingen maar het gaat in dalende lijn, gewoon omdat ze niet langer aangepast zijn aan de moderne comfortnormen. Als de camping dit jaar niet gerenoveerd wordt, zal hij bij gebrek aan een brandveiligheidsattest volgend jaar dicht blijven'. Het illustreert dat het PDH niet echt kort op de bal speelt. Grimbergen, aan de andere kant van Brussel, bewijst immers hoe goed een camping dicht bij de Europese hoofdstad kan draaien. Van Acker: 'Ook ik geloof dat een gemoderniseerde camping op het PDH zelfbedruipend zou kunnen zijn'. Nochtans zou de camping voorgoed verdwenen zijn, indien Van Ackers voorstel om een tropisch zwembad in het PDH te bouwen, aanvaard was geweest door de provincieraad.

Verscheidenheid

Het PDH staat met zijn 91 hectaren voor verscheidenheid: een wandelbos, een rotstuin, een blindentuin, een roeivijver, speeltuinen, hertenweide, minigolf, tennisterreinen, een restaurant en cafetaria. Het openluchtzwembad wordt eind dit jaar vernieuwd en in principe komt er ook een atletiekpiste. 'De natuur blijft echter onze grootste troef', meent Van Acker. 'Het PDH heeft als doel het sociaal toerisme te bevorderen, recreatie mogelijk te maken tegen betaalbare prijzen'. En dat lukt ook: vorig jaar trok het domein 360.000 bezoekers. Die lieten gemiddeld 69 fr. achter op het PDH aangezien de inkomsten 25 miljoen frank beliepen. De werkingsbegroting bedraagt 20 miljoen frank. Daarin zijn niet begrepen de lonen voor 44 vaste werknemers, en de 32 seizoenstewerkgestelden. Die worden betaald door de provincie die ook de investeringen ten belope van 200 miljoen frank opvoert. Nee, winst maken is hier echt niet de bedoeling.

JVD

Na de wurggreep, de inlijving

Vlaams-Brabant heeft een grillige vorm; gebruikt in een Rorschachtest zouden er verrassende interpretaties aan kunnen worden gegeven. Het wordt helemaal te gek als je Brussel, annex randgebieden, anders inkleurt; zoals dat is gedaan op de omslag van het jongste boek van Guido Tastenhoye 'Vlaams-Brabant ingelijfd bij Brussel?', uitgegeven in de Forum-reeks van het Davidsfonds/Leuven. Tastenhoye borduurt daarin voort op thema's die hij in eerdere publicaties aansneet, of liever, dissecteerde. Ook nu hanteert deze journalist, afkomstig uit Overijse, het scalpel om een aantal mistoestanden aan de kaak te stellen.

Aan knelpunten in en rond de rand is er geen gebrek. Een beperkte greep: het woonbeleid, de plaats van de rand in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen of het stemrecht voor de EU-onderdanen. Tastenhoye houdt zich al jaren met die problematiek bezig. In zijn inleiding stipt hij aan dat dit werk voortbouwt op zijn vorig boek, 'Vlaams-Brabant in de wurggreep van Europa', dat in 1991 verscheen. Daar-

bij merkt hij op 'niets te hebben moeten inslikken van wat in de Wurggreep staat. De analyses en voorspellingen zijn correct gebleken. Helaas!'

Het grote gelijk

Met die vaststelling is de toon van het nieuwe boek gezet: vertrekken vanuit het grote gelijk en verwoorden in een pamflettaire stijl. Dat is jammer. De situatie van de Vlamingen in de rand is immers een levensgroot probleem dat weegt op het beleid op alle niveaus. De rechtlijnigheid van de standpunten verdient respect maar kan geen uitgangspunt zijn van een beleid. Ze kan wel een element in dat beleid zijn en daarin ligt de verdienste van dit werk, dat echter aan kracht zou hebben gewonnen indien het serener was geformuleerd. Ook hier geldt dat door te veel te willen bewijzen, men uiteindelijk niets bewijst.

Permanent verraad

Tastenhoye werpt zich op als een almachtige Zeus die iedereen die hem niet welgevallig is vanop zijn Olympus met zijn banbliksems treft. Geen enkele partij -het Vlaams Blok niet te na gesproken- is veilig voor die banbliksems. Slechts enkele individuele politici mogen zich verheugen in zijn gunst, maar de rest van hun partij pleegt permanent verraad aan de Vlaamse zaak in de rand.

Dat is een al te eenzijdige voorstelling van zaken.

Bovendien probeert de auteur beleidsniveaus tegen elkaar uit te spelen, ook al zijn daar dezelfde partijen in betrokken. Voor de Vlaamse regering is er zelden (of nooit) enig begrip, maar de aanpak van de bestendige deputatie in Leuven krijgt wel veel lof toegezwaaid.

Iets te wild

'Vlaams-Brabant ingelijfd bij Brussel?' bevat veel informatie en is geschreven vanuit een beginselvastheid die bekommernis voor de Vlamingen in de rand verraadt. Of de zaak van de Vlamingen daarmee gediend is, is een andere vraag. De agressieve toon stoot onbevooroordeelden af en het opgeheven vingertje irriteert, net als de

retorische vragen of de royaal rondgestrooide uitroeptekens als even zoveel uitingen van het eigen grote gelijk. Vanuit dat grote gelijk schopt hij iets te wild om zich heen, ook naar RandKrant en vraagt hij zich bijvoorbeeld af hoe dit blad zal berichten over zijn boek, om er provocerend aan toe te voegen dat het hem niet zou verbazen dat het wordt doodgezwegen. Ach waarom? Anders dan Tastenhoye suggereert, wil RandKrant wel degelijk 'correct, beleefd en vastberaden'

nieuws brengen over en voor de inwoners van de rand. RandKrant, zo meldde het eerste nummer, wil het Vlaamse

karakter van de rand helpen ondersteunen, 'evenwel niet vanuit een egestelling maar met de ramen open'.

Het boek van Tastenhoye, waarin persoonlijke aanvallen staan die alleen een eng kringetje getrouwen blij kunnen maken, staat haaks op dat uitgangspunt.

Johan Cuppens

Voor de Vlaamse regering is er zelden begrip, maar de bestendige deputatie krijgt wel veel lof toegezwaaid

Trop, c'est trop!

Ce ne sont pas les pierres d'achoppement qui manquent à l'intérieur et alentour de la périphérie : la politique du logement, la place de la périphérie dans le Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (plan structurel d'aménagement du territoire de la Région flamande), le droit de vote des ressortissants de l'UE, l'incorporation du Brabant flamand dans Bruxelles. Le livre tout récent de Guido Tastenhoye regorge d'informations à propos de cette problématique. Sa rédaction, ou transparaît une grande fermeté dans les principes, trahit la préoccupation de l'auteur pour les Flamands de la périphérie. La cause des Flamands y gagne-t-elle ? C'est une autre question. Le livre est écrit sur un mode délibérément agressif et l'on ne peut qu'être irrité par son ton moralisateur. Même s'il n'est pas sans valeur, cet ouvrage aurait gagné en puissance s'il avait été formulé en des termes sereins.

VAN ASSE TOT ZAVENTEM

FACILITEITENGEMEENTEN

Boekje te buiten

Vier van de zes bibliotheken in de faciliteitengemeenten rond Brussel wachten nog altijd op een erkenning van de Vlaamse Gemeen-

schap. Het uitblijven ervan is te wijten aan een scheef getrokken taalverhouding tussen de hoeveelheid boeken en aan het ontbreken van de wil van de gemeentebesturen om wat aan de situatie te doen.

Volgens een decreet uit 1978 moeten de bibliotheken 75 % Nederlands- en 25 % anderstalige boeken tellen om voor erkenning en dus subsidie in aanmerking te komen. De huidige taalverhouding in de boekenrekken schommelt over het algemeen rond

een half-half verdeling. De niet-erkende bibliotheken zijn te krap behuist om aan de norm te voldoen. 'Als we geen Franstalige boeken willen verbranden, hebben we een heel groot gebouw nodig', luidt het aan Vlaamse zijde in Drogenbos, Wezembeek-Oppem en Linkebeek. De Franstalige gemeentebesturen vertikken het de gebouwen naar behoren uit te breiden. In Wezembeek-Oppem belandde het schorsingsbesluit voor de subsidie zopas op tafel. Kraainem is er zo mogelijk nog erger aan toe. De parochiale bibliotheek is zelfs nog niet erkend door de gemeente, laat staan door de Vlaamse Gemeenschap. Wemmel en Sint-Genesius-Rode zijn de enige twee faciliteitengemeenten in de rand met een erkende, zij het deeltijds geopende bibliotheek. Avh

DILBEEK

Jonge Ruslandvaarders

Begin juli kreeg Dilbeek het bezoek van een tiental Russische jongeren die een week in ons land verbleven in het kader van een jeugduitwisselingsproject van de Pan-Europese Vereniging voor vrede en samenwerking. Na de kennismaking met hun Dilbeeks pleeggezin, bezochten ze niet alleen Groot-Dilbeek, maar de jonge Russen trokken ook op verkenning in Namen, Leuven en Brussel. Met die toeristisch getinte daguitstapjes wil de vereniging een betere ver-

standhouding tot stand brengen met de voormalige Oostbloklanden. 'Jongeren van ginder hebben minder vooroordelen tegenover de landen die vroeger voor hen onbereikbaar aan de

FOTO: RITA DANIELS

andere kant van het IJzeren Gordijn lagen', zegt voorzitter Sterckendries van de Pan-Europese vereniging. 'Door ze nu een week in een gastgezin te laten proeven van het dagelijks leven in het Westen, gaat er voor hen een heel nieuwe wereld open en kunnen ze meer begrip opbrengen voor die andere, vreemde cultuur'.

Die uitwisseling gebeurt overigens in twee richtingen, want van 5 tot en met 12 augustus mogen een tiental jongeren uit de rand hun ogen een week de kost gaan geven in Rusland. Ze verblijven er in Serguiev Posad, een stadje zo'n 80 km. ten noordoosten van Moskou.

Op het programma staan culturele stadsbezoeken en ontspanningsactiviteiten met Russische leeftijdsgenoten.

WS

Inlichtingen bij F. Sterckendries, Pan-Europese Vereniging voor Vrede en Samenwerking, tel.02/569 17 30

RECHTZETTING

Frans met le Club Français. Wemmel/Meise De Franse les met Francine Wijns in Wemmel en Meise wordt niet door de bvba 'Inter-speak' georganiseerd, zoals in de vorige editie van RandKrant gepubliceerd werd, maar wel door 'Le Club Français'. 'Inter-speak' maakt trouwens onrechtmatig gebruik van de reputatie en het cursusmateriaal van 'Le Club Français' -vandaar de verwarring- en werd daarvoor intussen voor de rechter gedaagd. 'Le Club Français' geeft onder de benaming 'Kids Club' ook lessen Nederlands en Engels, in heel België en ook voor tieners en volwassenen.

Voor meer inlichtingen over de lessenreeksen van 'Le Club Français': tel. 02/688 08 27 Francine Wijns 02/460 79 59

BEERSEL-LOT

Lot in eigen handen

FOTO: YVAN DE SAEDELEER

De bewoners van de wijken 'Over de vaart' en 'Het Sashoek' willen werk maken van de herwaardering van hun leefomgeving. Samen met het Regionaal Instituut voor de Samenlevingsopbouw bouwden ze met piepschuim en wegwerpmateriaal een maquette waarin de huidige mankementen van de buurt duidelijk in het oog springen. Alle huizen, straten en groenvoorzieningen kregen een plaats in dit Madurodam van de Lotse wijken. Lot heeft de mosterd niet in Nederland gehaald, maar wel in Engeland, want de 'planning for real'-techniek werd al eerder toegepast in de verpauperde wijken van Liverpool. De Belgische primeur is wel voor de Beerselse deelgemeente Lot.

De herwaardering van de wijk wordt niet van boven af opgelegd, maar gebeurt

van onder uit. Het zijn immers de buurtbewoners zelf die dagdagelijks geconfronteerd worden met de ongemakken van hun huidige leefomgeving. Ze kunnen die het best op het schaalmodel aanduiden en oplossingen aanreiken. Iedereen heeft inmiddels de kans gekregen om zijn wensen en verzuchtingen in verband met recreatie, groen- en nutsvoorzieningen kenbaar te maken en er werd met 150 van de 400 bewoners tijdens twee buurtvergaderingen naar een consensus gezocht tussen alle concrete voorstellen. Werkgroepen gaan nu verder werken rond thema's als verkeer, recreatie, milieubelasting en groenvoorziening. Half september worden de grieven en de oplossingen daarvoor aan het gemeentebestuur voorgelegd. Dan zal moeten blijken in hoeverre de droomwijk van de bewoners samen met de gemeente kan worden gerealiseerd.

WS

Financiële opdoffer

Het Schooljeugdtheater uit Rode moet het het komende seizoen zonder subsidies stellen. Vlaams minister van Cultuur Luc Martens besliste immers om de groep niet langer te subsidiëren. Dat komt neer op een serieuze financiële aderlating van 6 miljoen. Het theater verzorgde het jongste seizoen in heel Vlaanderen maar liefst 146 voorstellingen. Niet mis, voor wie weet dat een erkend gezelschap er maar 80 moet halen. De groep laat de financiële opdoffer niet aan het hart komen en probeert het theater draaiend te houden. De vijf vaste personeelsleden zijn noodgedwongen op zoek naar een bijjob. Het wegvallen van de subsidies is het gevolg van een ongunstig oordeel van de commissie die de minister moet adviseren. 'Geen van de leden daarvan is ooit naar een voorstelling komen kijken', zegt acteur Rob Frans. Hij wijst er ook op dat in de commissie verschillende directeurs van concurrerende theaters zetelen. Het Schooljeugdtheater tekende tegen de ministeriële beslissing verzet aan bij de Raad van State. 'Als wij winnen, zal dat niet zonder effect blijven. Wij klagen hiermee immers het hele Vlaamse cultuurbeleid aan', aldus een verholgen Rob Frans.

MT

Stripmonument in monument

Sinds eind april is het oud stationnetje van Hoeilaart een beschermd monument. Het station hoorde bij de buurtspoorlijn Overijse-Groenendaal die in 1894 werd geopend. 50 tot 90 goederenwagens voerden dagelijks meststoffen, steenkool en druiven af en aan, en ook reizigers maakten van het stoomtrammetje gebruik. Door het toenemende autobus- en vrachtwagenverkeer, stokte het goederen- en personenverkeer op de lijn. In 1955 reed de laatste goederentram uit en het stationnetje ging dicht. Het kwam pas opnieuw in de belangstelling toen Hoeilander Marc Sleen zijn geestelijk kind en stripheld Nero er zijn intrek liet nemen. Het gemeentebestuur van Hoeilaart, dat eigenaar is van het voormalig tramstation, wil er nu een ontmoetingsplaats van maken met onder meer een thema-café en tentoonstellingsruimten.

WS

Leonard van het Leonardkruispunt

Het om zijn files bekende 'Leonardkruispunt' dankt zijn naam aan de Oudergemse stukadoor Antoine Leonard Boon (23/10/1842 - 25/2/1912).

Leonard werd geboren uit een boerenfamilie in Jezus-Eik. Op een dag hing hij zijn plamuurmes aan de wilgen om voortaan op een kruispunt bier te gaan verkopen. Hij installeerde zich daar met een kleine woonwagen die tegelijk dienst deed als gelagzaal en als zijn slaapplek. Leonard Boon had evenwel geen vergunning om bier te slijten en werd daarom voortdurend lastig gevallen door de ordediensten. Telkens als die van Tervuren kwamen aanzetten, rolde hij zijn ambulante café enkele meters verder tot op Oudergemse grondgebied. En omgekeerd!

Op een dag, ergens in 1884, kreeg Leonard de klandizie van een jongeman te paard. Bij het drinken van een pint, kwam het gesprek op de problemen met zijn ambulante drankgelegenheden. De jonge adelborst bleek niemand minder dan Prins Boudewijn te zijn, een koninklijke telg die vrij jong overleed. Het pintje moet de prins bijzonder goed hebben gesmaakt, want Leonard Boon werd voortaan met rust gelaten en bovendien beleefd gegroet door de voorbijdravende rijkswacht.

Leonard werd begraven achter de Sint-Annakerk van Oudergem. Het zou de goede man duizelen als hij wist hoeveel glazen hij had kunnen slijten aan de nu dagelijks aanschuivende automobilisten.

JR

FOTO: RITA DANEELS

Waar naartoe met omroep Vlaams-Brabant?

De regionale VRT-zender Radio 2 Vlaams-Brabant huist tot nader order in het Amerikaans theater op de Brusselse Heizel. Niet iedereen is gelukkig met deze vestigingsplaats, al was het maar omwille van de bereikbaarheid en de problemen die rijzen om van hieruit zowel de hele provincie te coveren als Brussel. De strijd om de definitieve huisvesting en/of splitsing is voorlopig geluwd, maar nog niet beslecht. Voor de randgemeenten rijst alleszins de vraag of zij in de toekomst vanuit Leuven of vanuit Brussel bediend zullen worden.

8

FOTO: PATRICK DE SINGELIERE

Zoals een eventuele Belgische boedelscheiding op het probleem van Brussel en de rand stoot, zo krijgt ook de splitsing van Radio 2 Vlaams-Brabant in een Brusselse en Vlaams-Brabantse zender af te rekenen met dezelfde problematiek. In feite staat de regionale nieuwsredactie van Radio 2 Vlaams-Brabant momenteel voor een haast onmogelijk uit te voeren opdracht. Ze moet, om te beginnen, de Vlaamse aanwezigheid in Brussel

beklemtonen, wat zeer ongelijk gebeurt al naargelang de redactieleden-van-de-dag afkomstig zijn van Brussel of daarbuiten. Ook Leuven, als nieuwe hoofdstad van de provincie Vlaams-Brabant moet naar behoren worden bediend en dat lijkt naar wens te verlopen want er zijn nauwelijks klachten. Een groot deel van het Pajottenland daarentegen wordt al sedert jaar en dag stiefmoederlijk gecoverd. Het heeft er de schijn van dat de regionale radioredactie deze regio te ver van Brussel vindt liggen en dat zal er ongetwijfeld niet op verbeteren als de zender naar Leuven verhuist, want dan wordt het Pajottenland helemaal onbereikbaar. Zeer apart is ook nog de problematiek Halle-Vilvoorde, met of zonder Brussel. En wat gebeurt er met de rand bij een splitsing van de zender? Komt die bij Brussel of bij Vlaams-Brabant?

Splitsen kost geld

'Voor de regionale TV's is er geen probleem', zegt Vlaams mediaminister Eric Van Rompuy, 'want daar worden zowel Brussel als Leuven en de rand met het Pajottenland apart bediend door de privé-maatschappijen TV-Brussel, ROB TV en Ring TV. Voor het zendbereik van de regionale radio's geldt een andere regeling. Er zijn argumenten voor een eigen zender Vlaams-Brabant, maar aan zo'n splitsing hangt een prijskaartje dat door VRT-baas De Graeve wordt begroot op 80 tot 100 miljoen, alleen voor personeel en huisvesting. De financiële middelen van de VRT moeten dus met dat bedrag worden verhoogd en er is een bijkomende, vrij te maken frequentie nodig'. De sociopolitieke band tussen de rand en Halle-Vilvoorde is volgens Van Rompuy heel belangrijk 'en moet ook via de radio worden geconsacreeerd'. Voor het bedienen van Brussel ziet de media-minister de mogelijkheid om

één van de vijf geplande Vlaamse, sterke stadszenders in Brussel te installeren. De Brusselaars moeten dan wel hun krachten bundelen, want ik verwacht een coherent voorstel'.

FOTO: STEVE LOWIE

J. Chabert

Geen scheiding

Brussels Gewestminister Jos Chabert vindt dat Brussel niet mag worden afgescheiden van zijn natuurlijk hinterland en vanuit die optiek is de berichtgeving volgens hem van het allergegrootste belang. 'De huidige zender kan niet worden opgedeeld, want Brussel en Vlaams-Brabant zijn met

Berichtgeving over de rand toevertrouwen aan een Brusselse zender zou neerkomen op een capitulatie

elkaar verstrengeld. Berichtgeving over Brussel via een Brabantse zender is van groot belang voor de honderdduizenden die dagelijks de hoofdstad binnenkomen. Ik zie de oplossing in een aanpassing van de plaatselijke Radio 2-formule door, zoals Radio Capital dat nu doet, elk halfuur spe-

ciale Brusselse nieuwsuitzendingen te verzorgen. Jos Chabert mikt, in het spoor van Van Rompuy, eveneens op een krachtige en pluralistische vrije hoofdstadradio door een bundeling van de zwakke bestaande zenders.

Naar Leuven

'Guido Cassiman, hoofd van Radio 2 Vlaams-Brabant, heeft schriftelijk mijn voorstel ondersteund om de zender naar het Leuvense over te brengen en de eventuele splitsing ervan in een omroep voor Vlaams-Brabant en een-tje voor Brussel', aldus de Leuvense burgemeester en SP-partijvoorzitter Louis Tobback. 'Men heeft de provincie Vlaams-Brabant gewild met een

De socio-politieke band tussen de rand en Halle-Vilvoorde moet ook via de radio worden 'geconsacreerd'.

eigen Provinciehuis en een eigen Bestendige Deputatie en dus moet men daar nu maar de gevolgen van dragen. Waarom moest Brabant anders zo nodig worden gesplitst als voor de rest alles bij het oude blijft? Dat klopt niet, Vlaams-Brabant is een volwaardige provincie en dus met alles erop en eraan!' De ambitie van Tobback om omroep Vlaams-Brabant naar Leuven over te hevelen, schoot alvast bij de Brusselse liberalen in het verkeerde keelgat. Die betichten de Leuvense burgemeester ervan dat hij zendvoor-deel zou willen halen uit een overheidsradio in zijn achtertuin. Deze bewering raakt kant noch wal en staat haaks op het gegeven dat de redactie van omroep Vlaams-Brabant door-gaans nauwgezet waakt over een onpartijdige berichtgeving. Een wezenlijk probleem bij de keuze van een vestigingsplaats is wel dat een provinciale radio-nieuwsredactie moet kunnen opereren vanuit een centrum dat, in het geval van Vlaams-Brabant, een vlotte nieuwsgaring zowel in het Leuvense, het Pajottenland, Halle-Vilvoorde als de rand niet in de weg

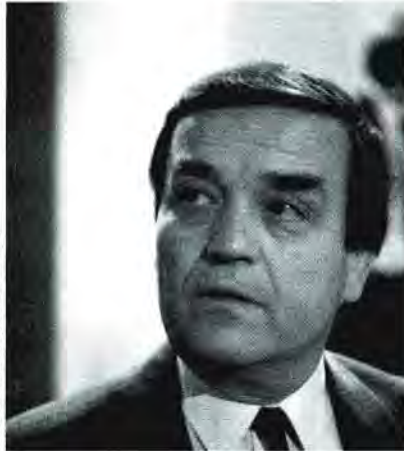

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

L. Tobback

staat. Tobback stipt desgevraagd aan dat de regionale zenders meestal opereren vanuit de provinciehoofd-plaats, behalve in West-Vlaanderen waar niet vanuit Brugge maar vanuit Kortrijk wordt uitgezonden. Hij ziet geen enkele reden waarom Vlaams-Brabant vanuit het Leuvense niet behoorlijk bediend zou kunnen worden.

Capitulatie

De Leuvense burgemeester pleit om principiële redenen voor een aparte zender voor Brussel. Met de aldus vrijkomende zendtijd bij omroep

Vlaams-Brabant kan dan het tot op heden misdeelde Pajottenland beter worden bediend. Hij is overigens de mening toegedaan dat er een compleet andere journalistieke aanpak nodig is voor de provinciale berichtgeving dan voor die uit de grootstad Brussel. Tobback laat er ook niet de minste twijfel over bestaan dat de rand vanuit Vlaams-Brabant moet worden gecoverd, omdat die daar territoriaal deel van uit maakt. De berichtgeving over de rand aan een zender in Brussel toevertrouwen, is in zijn ogen uitgesloten, want dat zou neerkomen op een regelrechte capitulatie. Ten behoeve van de rand dringt zich zelfs een specifieke aanpak op, omdat de Vlaamse bevolking aldaar continu haar plaats onder de zon moet verdedigen.

We peilden tevergeefs naar de visie van VRT-BRTN bestuurder Bert De Graeve op de mogelijke verhuizing en/of splitsing van omroep Vlaams-Brabant. De Graeve, die onlangs in de rand kwam wonen, wilde hieromtrent geen commentaar kwijt.

Johan Reygaerts

Radio 2 zweigeteilt ?

Der regionale VRT-Sender Radio 2 Vlaams-Brabant ist bis auf weiteres im amerikanischen Theater am Brusselse Heizel untergebracht. Der Streit um die endgültige Unterbringung und Aufteilung ist noch nicht beigelegt. Eine eventuelle Aufteilung in einen Brüsseler Sender und einen Sender für Vlaams-Brabant stösst auf das Problem von Brüssel und der Peripherie. Radio 2 Vlaams-Brabant steht im Augenblick vor einem beinahe unausführbaren Auftrag: Berücksichtigung von Brüssel-Hauptstadt, von Halle-Vilvoorde, der Peripherie, von Löwen – als neuer Hauptstadt der Provinz Vlaams-Brabant- und das Pajottenland. Die RandKrant sprach hierüber mit dem flämischen Medienminister Eric Van Rompuy ('Es gibt Argumente für einen eigenen Sender, aber aufteilen kostet Geld'), mit dem Minister der Region Brüssel Jos Chabert ('Der heutige Sender kann nicht aufgeteilt werden, denn Brüssel und Vlaams-Brabant sind miteinander verquickt') und mit dem Löwener Bürgermeister und SP-Vorsitzenden Louis Tobback, der Radio 2 Vlaams-Brabant nach Löwen holen möchte, mit einer eventuellen Aufteilung in einen Rundfunksender für Vlaams-Brabant und einen für Brüssel. Aussagen, dass die Peripherie einem Brüsseler Sender überlassen werde, kämen laut Tobback einer Kapitulation gleich.

Fortsetzung folgt!

Ruim een jaar is Fernand Van Hemelryck nu voorzitter van het Davidsfonds. De hoogleraar rechtsgeschiedenis aan de katholieke universiteiten van Brussel en Leuven heeft, met uitzondering van zijn Gentse studentenjaren, zijn hele leven in Sint-Genesius-Rode gewoond. De mooiste gemeente van de rand, vindt hij. Het gesprek vindt plaats bij hem thuis in de woonkamer, met zicht op robuuste dennen en eiken, een glooiend landschap én met uitzicht op de gotische kerk van Alseberg. In zijn zitkamer liet Van Hemelryck speciaal een erker bouwen van waaruit je die kerk in het vizier hebt.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

Fernand Van Hemelryck

“Er bestaat geen brug tussen Vlaanderen en de rand”

FVH Ik ben altijd vlaamsgezind geweest en Rodenaar. Ik ben ook getrouwd met een vrouw uit Rode. We kennen de problematiek hier heel goed, dat spreekt vanzelf. Veel van de studenten uit mijn streek waarmee ik ben afgestudeerd, zijn hier moeten weggaan omdat ze geen geld hadden om te bouwen of te kopen. Ook nu nog blijft het te duur voor jonge mensen om zich hier te vestigen.

Gedurende al die jaren dat u hier woont, hebt u ongetwijfeld veel zien veranderen!

FVH De geschiedenis van de taalstrijd is bekend. Het is allemaal begonnen met verkavelingen, een zaak van grondspeculaties na WO 2. Rode ligt in vogelvlucht op nauwelijks 12 km van Brussel. Toen Ukkel was volgebouwd, kwam Sint-Genesius-Rode aan de beurt. Voor die grondspeculanten was het heel interessant dat Rode een tweetalig statuut kreeg én faciliteiten. In 1963 zijn die er gekomen en daar heb ik altijd tegen gereageerd, net zoals een aantal Vlaamse politici toen die zagen dat de onthaalpolitiek een omgekeerd effect had. Faciliteiten avant la lettre toekennen om de Franstaligen te paaien,

leverde immers alleen een eis tot tweetaligheid op en de vraag naar aansluiting bij Brussel. De Franstalige partijen hebben klaarblijkelijk nooit genoeg. Daar heb ik altijd tegen gevochten. De Franstaligen houden zich niet aan de gemaakte afspraken en zetten die voortdurend op de heling.

Wanverhouding

Hoe is het samenleven hier, met anderstaligen en Franstaligen?

FVH Er is zeer weinig contact. Ik zelf woon in een gemengde wijk, mijn buurman is Franstalig en spreekt na al die jaren nog geen Nederlands. Omwille van de lieve vrede praat ik Frans met hem, maar eigenlijk vind ik het niet serieus dat hij geen gebiedswoord Nederlands spreekt, en dat hij daar ook geen enkele inspanning voor doet.

Ook het contact met de talrijke Eurocraten in de wijk en de gemeente is miniem. Ik wijt het aan de verstedelijking van het gebied. De Europeanen blijven maar voor een periode van 3 tot 4 jaar en als ze 's avonds de deur uitgaan, trekken ze richting Brussel, de stad waar ze werken. Toch heeft Rode jaren geleden, en ook jaren aan een stuk 'De drie dolle dagen van Rode' gekend. Dat was een enorm 'Spel zonder grenzen' waar alle inwoners van de gemeente aan deelnamen. Vlamingen speelden tegen en concurreerden met Zweden, Duitsers, Italianen... een echt internationaal gebeuren. Ik vond dat een verrijking, zeker als je weet dat er in Rode meer dan 100 verschillende nationaliteiten wonen.

U bent ook lid van de VZW De Rand, wat wil u daarmee bereiken?

FVH De rand moet een duidelijker 'Vlaams' karakter krijgen, maar dan wel vanuit de integratiegedachte: vanuit de idee zeg maar dat iedereen die er woont gelijkwaardig is. De rand moet die idee vooral cultureel gestalte geven. Het Festival van Vlaanderen op de affiche van één of meer culturele centra in de rand, acht ik niet alleen perfect mogelijk maar ook erg wenselijk. Het zou Eurocraten de mogelijkheid bieden om hun culturele honger hier te stillen en Brussel even te vergeten.

De vzw De Rand krijgt momenteel nauwelijks 23 miljoen om de zes culturele centra een steuntje in de rug te geven. Dat is een complete wanverhouding als je ziet dat de federale regering miljarden over heeft voor Europese projecten in Brussel. Tegen die achtergrond moet de Vlaamse regering meer dan 23 miljoen durven uitgeven voor de ondersteuning van die centra. En het is 5 na 12: als de Vlaamse regering nu niet ingrijpt, dreigt de rand veel van zijn troeven en vooral zijn eigen identiteit definitief te verliezen.

Overspoeld

Herman Van Molle zei twee maanden geleden in een gesprek met RandKrant

dat hij de Europese Unie zo snel mogelijk zou willen afschaffen. Deelt u die mening?

FVH Nee, niet echt. Op zich is de EU een verschrikkelijk goede zaak. België is altijd het centrum maar ook het slagveld van Europa geweest en van dat laatste zijn we gelukkig verlost. Maar de EU kan maar slagen als de sociale problematiek niet uit het oog verloren wordt, denk maar aan Renault - en als alle talen, ook de kleinere, hun plaats krijgen. Als dat laatste niet gebeurt, dan creëer je een onderscheid tussen bevoorrechte mensen die de officiële Europese talen spreken en niet-bevoorrechte burgers die ze niet spreken. Ik vraag me natuurlijk ook af of de Europese Unie voor het Vlaamse karakter van de rand en Rode een goede zaak is. Door alle aandacht die er momenteel naar het verenigd Europa gaat, worden wij hier als het

‘Natuurlijk is de streek rond Brasschaat ook onbetaalbaar, maar wat hier gaande is, is tegelijk ook een taalkwestie.’

ware overspoeld door Europeanen. Dat is op zich geen probleem, maar ik vind wel dat onze Vlaamse regering zorg moet dragen voor het behoud van de eigen aard van deze gemeenten. Anders is het hek van de dam. Neem Rode; dat is een buffer tussen Brussel en Wallonië, als die wegvalt wordt Brussel helemaal Franstalig. Als Vlaming en Rodenaar wil ik Brussel echt niet opgeven.

Geïnteresseerde burenen

Als Vlaming en cultuurliefhebber heeft u ongetwijfeld al nagedacht over een strategie om van de rand een meer Vlaamse rand te maken?

FVH Zorgen voor een goedkopere huisvesting, een culturele uitstraling en het toerisme uitbouwen in de rand, dat zijn mijn stokpaardjes. Meer geld voor de culturele centra zodat we met kwaliteitsprogramma's kun-

nen uitpakken naar de anderstaligen toe. Daarmee schep je de mogelijkheid om als 'geïnteresseerde burenen' samen te leven. Heelwat Eurocraten hebben nauwelijks weet van de mogelijkheden die deze streek op toeristisch en cultureel vlak te bieden heeft.

Maar vooral huisvesting vind ik ontzettend belangrijk. Het klopt inderdaad dat jonge mensen al decennia hun geboortestreek ontvluchten omdat de grond en huizen hier onbetaalbaar zijn. Natuurlijk, de streek rond Brasschaat en Sint-Martens-Latem is ook onbetaalbaar, maar wat hier gaande is, is tegelijk ook een taalkwestie. Franstaligen kopen nu de oudere huizen in het centrum van de gemeente op, Vlamingen zouden dat ook kunnen doen, maar hebben blijkbaar niet de middelen daartoe. Op dat vlak moet de Vlaamse regering haar verantwoordelijkheid opnemen, want zij is bevoegd voor ruimtelijke ordening en woonbeleid.

In Rode woont ook een groot aantal Vlaamse inwijkelingen, meestal zijn dat hoger opgeleiden. Vroeger was er zeker sprake van een klassenverschil tussen de inwijkelingen en de autochtone bevolking. Dat is nu in mindere mate het geval; de hele gemeente bestaat bijna uitsluitend uit inwijkelingen, zowel vanuit Vlaanderen als Wallonië, als vanuit de rest van de wereld. Je kunt dan ook niet vermijden dat Rode en andere randgemeenten 'elitair' zijn en nog elitairder zullen worden. De openheid van onze regering tegenover de Eurocraten en de mogelijkheid dat ze binnenkort ook naar de stembus kunnen, zal dat high brow-karakter nog versterken. Maar ik denk dat we geen

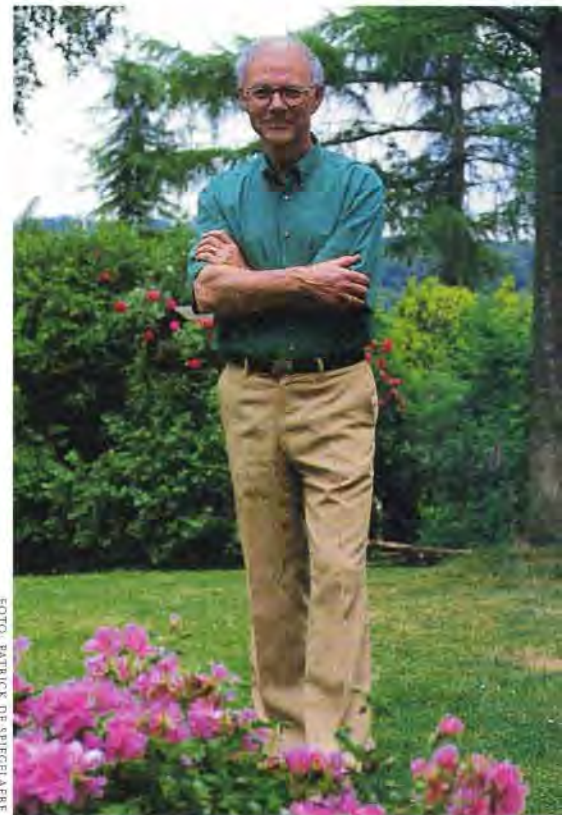

FOTO: PATRICK DE SPEGELARE

andere keuze hebben.

Mijn moedertaal is en blijft desalniettemin het Nederlands: waar ik ook kom, ik spreek iedereen aan in het Nederlands. Vreemde, agressieve of onbegrijpende reacties ben ik gewoon geworden, het is een tweede natuur, een zesde zintuig. Wat ik wel verschrikkelijk jammer vind, is dat de rest van Vlaanderen zover af staat van de problemen in de rand. Van de problemen waar wij mee te kampen hebben, hebben ze elders nooit wakker gelegen. Er bestaat geen brug tussen Vlaanderen en de rand en dat mis ik.

Kris Verhaegen

There's no bridge between Flanders and the border

For over a year now, Fernand Van Hemelryck has been the chairman of the Davidsfonds. With the exception of his student years in Ghent, this professor of legal history at the catholic universities of Brussels and Leuven has

spent his entire life in Sint-Genesius-Rode. 'The most beautiful community along the border', he finds. 'Providing less expensive housing, exerting a cultural influence and building up tourism along the border, those are my hobbyhorses. More money for the cultural centres, so that we can offer quality programmes addressed to those who speak other languages. In that way, you create the possibility of living together as open and interested neighbours'.

According to Van Hemelryck, the border must develop a more pronounced 'Flemish' character, but one based on the notion of integration, the idea that everyone who lives here is of equal value. 'What I do find regrettable is that the rest of Flanders is so distant from the problems along the border. There's no bridge between Flanders and the border, and I miss that'.

Tervuren zet zijn vroegere schildersschool in de verf

De paradijselijke natuur, maar ook stevige boerenkost, schuimend bier en een donzig bed lokten rond 1870 veel zwervende artiesten naar de befaamde Tervuurse herberg 'In de vos'. Momenteel herinnert alleen nog een gedenkplaat aan dit gesloopte etablissement dat de bakermat was van de zogenaamde Tervuurse School, de allereerste Belgische artiestenkolonie. De naam dekt noch een programma, noch een theorie. De kunstenaars die er deel van uitmaakten, wilden zich gewoon losmaken van het academisme en stonden op hun vrijheid.

Het hele Zoniënwood oefende op kunstenaars een onweerstaanbare aantrekkingskracht uit. De aanhangers van de School van Tervuren zijn begeistert door de natuur. Bossen,

weiden, velden en planten leveren meer inspiratie dan academische leermeesters en ontdoen de kunst van haar onnatuurlijke ketens. Volgens kunsthistoricus Maurits Wynants, die al verscheidene publicaties wijdde aan de Tervuurse School, is er een duidelijke verwantschap tussen Tervuren en de schildersschool van het Franse Barbizon, een dorpje in de nabijheid van het woud van Fontainebleau.

Ook hier vonden artiesten voor een appel en een ei onderdak bij ruimdenkende cafébazen. 'Zowel de streek van Barbizon als die van Tervuren worden gekenmerkt door de vele veranderingen in het landschap', aldus Maurits Wynants. 'Het zijn allebei bosrijke gebieden. De schilders van Barbizon waren vooral gefascineerd door de plotse rotspartijen tussen de bomen. De vertegenwoordigers van de Tervuurse School laten zich op hun beurt inspireren door de vele dreven en holle wegen, maar ook door de

open ruimtes en landelijke hoeves'.

Ambtenaar-schilder

De namen van Joseph Coosemans, Camille Van Camp en Hippolyte Boulenger zijn onverbrekkelijk verbonden met de Tervuurse School. Coosemans was naast schilder ook ambtenaar en in die functie verantwoordelijk voor de dagelijkse postkoetsverbinding met Brussel. Deze ijverige 'message-houder' van

burgerlijke afkomst werd door zijn collega's uitgeroepen tot leider van de Tervuurse School, hoewel hij geen artistieke opleiding had genoten.

Coosemans was een selfmade man die van anderen afkeek hoe hij met olieverf moest omspringen.

Camille Van Camp toog rond 1850 naar Barbizon om meer aan de weet te komen over het schilderen in open lucht. Deze portretschilder schakelde over op het schilderen van landschappen toen hij ontdekte dat de streek ten zuidoosten van Brussel veel gemeen had met die rond Barbizon.

Straatarme drinkebroer

Camille Van Camp loodste ook de talentvolle uit Doornik afkomstige bohémien Hippolyte Boulenger naar de reeds vermelde herberg in Tervuren door hem een geregeld leven voor te spiegelen. Boulenger vestigde zich in 1863 definitief in Tervuren en hij wordt algemeen beschouwd als de onbetwiste artistieke leider van de aldaar werkende landschapschilders. 'Deze drinkebroer was straatarm', aldus Maurits Wynants, 'maar hij beheerste zijn vak beter dan wie ook. Zijn werken droegen bij tot het aanzien van de hele 19de eeuwse kunstscène. Omdat Boulenger geen meester had, stuurde hij ter gelegenheid van een Brussels salon zijn werken in met de vermelding 'Leerling van de Tervuurse School'. Dat was erg gedurfd, want de organisatoren van het Salon wisten maar al te goed dat die School officieel niet bestond. De omschrijving bleef dan ook niet onbesproken en lokte vrolijke commentaren uit. De naam Tervuurse School werd uiteindelijk gehandhaafd, tot in de catalogus toe. Terwijl de meeste pioniers van de Tervuurse School trouw bleven aan het werkelijkheidsgehalte van hun waarnemingen, zette Hippolyte Boulenger de toon voor het pre-impressionisme in de landschapschilderkunst. Hij geldt als de belangrijkste Belgische voorloper van de impressionistische school.

Zielsverwanten

In 1874 waren de meeste schilders die aan de wieg hadden gestaan van de Tervuurse School uitgezwermd

Hippolyte Boulenger, *De beschaduwde weg*

naar andere oorden. Joseph Coosemans was zelfs gepromoveerd tot leraar aan het Hoger Instituut voor Beeldende Kunsten in Antwerpen. De tweede generatie van schilders die zich tot de School rekenden, had minder affiniteit met Tervuren en zijn omgeving en sommigen onder hen zijn zelfs nooit in Tervuren geweest. 'Inheemse impressionisten als Willem

Tervuren stond model voor de latere artistieke kolonies in Sint-Martens-Latem en Kalmthout

der medestanders en zielsverwanten dan volgelingen. In hun werk leggen ze meer de nadruk op het duistere of het atmosferische. Onweer, regen en mist spelen een belangrijke rol. Iemand als een Isidoor Verheyden bijvoorbeeld – medestichter van de vermaarde 'Les XX' – was bekend om zijn vluchtige neveffecten. De Franse impressionisten ervaren het daglicht op een heel andere manier en daarin ligt precies het grote verschil tussen hen en de Belgische schilders uit die periode.'

Leerlingen

De Tervuurse School bracht nog een derde generatie schilders voort. Die bestond voornamelijk uit de rechtstreekse leerlingen van de kunstenaars van de eerste en de tweede generatie. Vooral Joseph Coosemans vormde talrijke schilders en troonde hen mee naar zijn meest geliefde en leerrijke plekken in en om Tervuren. Veel van die leerlingen kozen het dorp als kortstondige verblijfplaats en vonden onderdak bij de plaatselijke bevolking. Intussen waren het nationalisme en de Vlaamse eigenheid de kunstenaarsbeweging binnengeslopen, wat soms voor heftige beroering zorgde. Zo moest Emiel Jacques, die ijverde voor een onafhankelijk Vlaanderen, zelfs naar Nederland vluchten. Later vestigde hij zich in de Verenigde Staten waar hij hoog stond aangeschreven. Een andere bekende vertegenwoor-

diger van de Tervuurse School was Paul Leduc. Hij trok naar Zuid-Frankrijk en Venetië, waar zijn doeken steeds kleurrijker werden. Op veiligen halen zijn werken tegenwoordig probleemloos het half miljoen.

Vrienden van ...

Tijdens zijn verkenningstochten naar het Franse Barbizon en het Noord-Duitse Worpswede – dat ook een tijd lang een kunstenaarskolonie herbergde – merkte Maurits Wynants op hoe er in die plaatsen naar wordt gestreefd om de belangstelling van de 'Scholen' die met de plaatsnaam verbonden zijn, levendig te houden.

Het bracht hem op het idee om de Brabantse kolonie op dezelfde manier opnieuw onder de aandacht van het publiek te brengen. Met dat doel voor ogen werd in 1987 de kunstkring 'Vrienden van de School van Tervuren' opgericht. Momenteel telt ze 350 leden. Jaarlijks wordt door de kunstkring een grote tentoonstelling georganiseerd, zoals onlangs nog in het Charlier-museum op de kleine Brusselse ring. De vereniging bevordert niet alleen de studie en de promotie van vroegere landschapschilders. Ze troont hedendaagse kunstenaars en andere gemotiveerde belangstellenden ook mee naar befaamde kunstdorpen en andere manifestaties. De 'Vrienden' willen een artistieke sfeer scheppen en aan alle waardevolle kunstuitingen een voedingsbodem bieden om te gedijen. Zo werd er

een prijs in het leven geroepen die om de drie jaar wordt toegekend aan een landschapsschilder. 'De School van Tervuren was alleszins geen modegril', besluit Wynants. 'De 19de eeuwse kunstenaars hielden gewoon van de natuur en voelden zich niet meer thuis in de grote steden, waar naar hun smaak de beschaving werd ontluisterd. Ook al leefden ze

Maurits Wynants

niet allemaal in een commune, toch voelden de meesten zich onderling verbonden. Zelfs de individualisten dachten niet concurrentieel.' Tervuren zou een model worden voor de latere artistieke kolonies in Sint-Martens-Latem en Kalmthout.

De School zelf overleefde de eerste wereldoorlog niet. De politieke en sociale omwenteling die daarmee gepaard ging, maakte de baan vrij voor het modernisme.

Ludo Dosogne

Vrienden van de School van Tervuren, Molenweg 43, 3080 Duisburg-Tervuren.

Tervuren war Vorbild

Die schöne Natur, die kräftige Bauernkost, das schäumende Bier und ein Daunenbett lockten um 1870 viele umherstreifende Künstler in das allbekannte Tervurener Gasthaus 'In de vos'. Heute erinnert nur noch eine Gedenktafel an diese inzwischen abgerissene Herberge, die die Wiege der sogenannten Tervurener Schule, der allerersten Belgischen Künstlerkolonie, war. Der Name 'Tervurener Schule' bezeichnet weder ein Programm noch eine Theorie. Die Künstler die ihr angehörten, wollten sich einfach vom Akademismus lösen, waren naturbegeistert und bestanden auf ihre Freiheit. Die Namen Joseph Coosemans, Camille van Camp und Hippolyte Boulenger sind untrennbar mit der Tervurener Schule verbunden. Boulenger gilt übrigens als der wichtigste belgische Vorläufer der impressionistischen Schule. Die Tervurener Schule war auch Vorbild für später in Sint-Martens-Latem und Kalmthout entstandene Kolonien. 1987 wurde der Kunstkreis 'Freunde der Tervurener Schule' gegründet. Der 350 Mitglieder zählende Kunstkreis studiert nicht nur die Landschaftsmaler früherer Zeit, sondern animiert auch zeitgenössische Künstler und Interessierte, berühmte Kunstdörfer zu besuchen.

EEUWFEEST

Art nouveau uit de expo van toen

Er bestaat niet de minste twijfel over dat koning Leopold II met de expo van 1897 vooral ondernemers en investeerders naar zijn Congo wilde lokken. De kolonie werd op de wereldtentoonstelling voorgesteld als de kip met de gouden eieren. Om die rijkdom aanschouwelijk te maken, stelde Leopold II gratis kostbaar materiaal zoals goud en ivoor ter beschikking van een aantal kunstenaars om er het eresalon van het Congopaviljoen mee op te smukken. Het merendeel van de kunstwerken die speciaal

voor de wereldtentoonstelling van 1897 werden gemaakt, wordt ter gelegenheid van 100 jaar expo tot half september tentoongesteld in het Jubelparkmuseum.

Kentering

Het kostbare materiaal, dat Leopold II ter gelegenheid van de wereldtentoonstelling in Tervuren om promotionele redenen gratis ter beschikking stelde, bracht een merkwaardige kentering teweeg in de art-nouveau. Achtendertig kunstenaars leverden voor het eresalon van het Congo-paviljoen een tachtigtal voorwerpen, die nu tot de hoogtepunten van de laat negentiende-eeuwse chryselefantiene beeldhouwkunst worden gerekend. Even een etymologisch geheugensteuntje: chrysos betekent in het Grieks goud en elefas verwijst uiteraard naar de zwaarlijvige viervoeter met zijn onschatbare slag tanden.

Zuiver

Ivoor staat in de vele symbolistische sculpturen voor zuiverheid, of beklemtoont de ondoorgrondelijkheid van de personages. Ivoren naaktfiguren stralen een bijzondere glans uit en hun rondingen en welvingen voelen glad aan. Er zijn beelden waar woekerende planten zich rond sensu-

De polygamie (1897),
H. De Rudder

ele vrouwenlichamen slingeren. Met pijnlijk precies beitelwerk sieren de kunstenaars het ivoor met irissen, papavers en vogelveren. Variaties op de klassieke Pallas Athena konden natuurlijk niet uitblijven. Onder de metalen helmen ogen ongenaakbare witte vrouwengezichten. Arthur Craco vervaardigde een buste van een gehelmde jonge vrouw, die bijna oplost in de vloeiende lijnen tussen de bloemversieringen. Philippe Wolfers gaf vorm aan de strijd tussen goed en kwaad in twee erg groot uitgevallen composities. Hij integreert zelfs complete slag tanden in zijn oeuvre die hij een verbond laat aangaan met een bronzen zwaan.

Satijnen geruchten

Leopold II zette voor de expo van 1897 niet alleen beeldhouwers aan het werk. Voor de wanden van het Congolees eresalon worden bij de befaamde borduurster Hélène De Rudder acht grote panelen besteld. Zij verrichtte wonderen met satijn, zijde en brokaat. Lappen van deze stoffen verknipte zij op de gewenste maat om ze nadien in de vooraf getekende vormen op doeken te stikken. Voor de schermen van de Wereldtentoonstelling vereenvoudigde ze haar techniek. Ze lijmden soms grote vlakken stof op de witte moiré-achtergrond. Haar tafereel is een illustratie van de

wilde geruchten die over de Afrikaanse kolonie de ronde deden. Veelwijverij of polygamie werd zo tot kunst verheerlijkt. Fetisjisme en barbaars-primitief gedrag kregen eveneens een plaats in deze cyclus. Paul Hankar en Fernand Dubois waren de trendsetters in de meubelkunst. De eerste had via publicaties en het bekijken van Japanse voorwerpen uitgebreid kennis gemaakt met Oosterse stijlen. Hij legde een duidelijke voorkeur aan de dag voor rechte lijnen en had een afkeer van decoratieve elementen.

Genoegens op afspraak

Ter gelegenheid van het eeuwfeest worden in het Jubelparkmuseum tal van art-nouveau objecten uit de expo van 1897 tentoongesteld. Bovendien is het onvoltooide Horta-paviljoen met de 'Menselijke Driften' van Jef Lambeaux elders in het Jubelpark op afspraak toegankelijk. Het werk moest in 1897 ingehuldigd worden, maar dat feest werd twee jaar uitgesteld. De genoegens en beproevingen van de mensheid, die deze Antwerpse beeldhouwer monumentaal gestalte gaf, wekten meer afkeer op dan de zwarten die als 'levende attracties' ten behoeve van blanke kijklustigen op de expo als slaven naar Tervuren waren gedeporteerd.

Ludo Dosogne

Art nouveau in het Jubelparkmuseum. De verzamelingen Tervuren 1897. Tot 14 september. Maandag gesloten.

Art nouveau de l'expo

Avec l'exposition universelle de 1897, le roi Léopold II voulait surtout attirer les entrepreneurs et les investisseurs vers son Congo. La colonie africaine était présentée à l'expo comme la 'poule aux oeufs d'or'. Pour rendre cette richesse plus tangible, Léopold II mit gratuitement des matériaux précieux tels que de l'or et de l'ivoire à la disposition d'une série d'artistes pour enjoliver le salon d'honneur du Pavillon congolais. Les matériaux précieux ont amené un profond changement dans l'art nouveau. A l'occasion du 100ème anniversaire de l'expo de 1897, la majeure partie des oeuvres d'art spécialement créées pour cette expo seront exposées au Musée du Parc du Cinquantenaire jusqu'à la mi-septembre.

JUBELPARK

Poort naar de rand

De brede boulevards en vooral de Arc-de-Triomphe in Parijs staken Leopold II de ogen uit. Hij wilde Brussel dezelfde glans verlenen als de Franse hoofdstad. Daarom engageerde hij in 1880 architect Gédéon Bordiau. Die werd ermee belast om ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van België zogenaamde jubelpaleizen te ontwerpen waarin wereldtentoonstellingen en beurzen konden worden gehouden.

Het gebouwencomplex dat Bordiau ontwierp, omvatte als kroonstuk een Triomfboog die in zijn optiek de grens markeerde tussen de stad en het platteland. Na de dood van Bordiau verscheen de Franse architect Charles Girault op de steigers. Hij vond de inmiddels voltooide triomfboog van zijn voorganger veel te pover en kreeg het voor elkaar om er een monumentale driedelige poort van te maken.

Onder massale publieke belangstelling werd een gedeelte van de pas gebouwde zuilengalerij en de peilers gedynamiteerd.

Niet minder dan 450 bouwvakkers, metselaars en kraanmannen begon-

nen daarna in ijftempo de werken aan de driedelige triomfboog die nu gemeenzaam bekend staat als de cinquantenaire. De arbeiders bevolkten zowel overdag als 's nachts de groot-schalige werf, waar ze beschikten over een eigen elektriciteitscentrale en voor die tijd gigantische hijskranen. Acht maanden werd er onop-houdelijk gezwogd –waarbij zelfs een dode viel– tot de prestigieuze triomfboog in de herfst van 1905 eindelijk kon worden ingehuldigd. Vanaf 1930 verhuisden de tentoon-stellingsactiviteiten naar de Heizel. De Jubelparkpaleizen veranderden in musea, maar de triomfboog bleef de spectaculaire toegangspoort naar de rand of omgekeerd. In het Koninklijk Museum van het Leger loopt momenteel een interessante tentoon-stelling waar documenten en archief-stukken worden geëxposeerd die de geschiedenis schetsen van het Jubel-parkcomplex. In de marge van de tentoonstelling zijn er foto's en voor-werpen te bezichtigen van Brussel-Kermis 1897. Die werd indertijd druk bezocht door stijlvol geklede feest-vierders uit de omliggende gemeen-ten.

LD

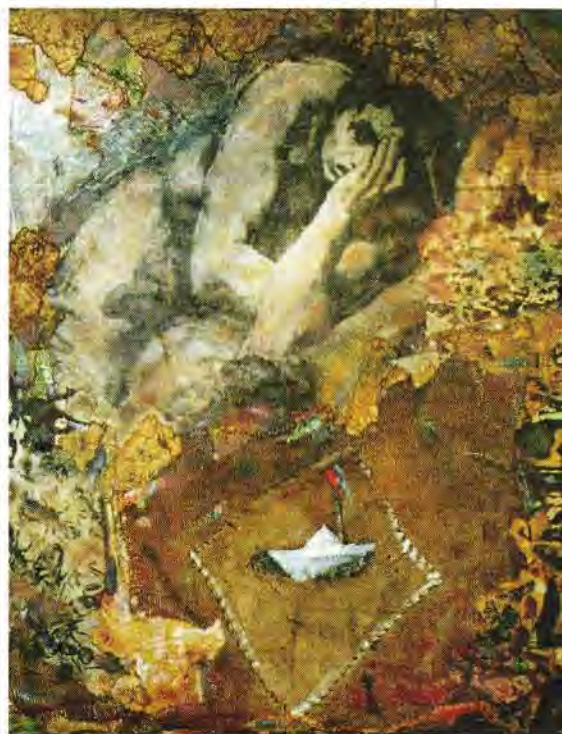
Tot 22 september. Dagelijks, behalve maandag, van 9.00 tot 12.00 en van 13.00 tot 16.00 uur, Jubelpark 3. Tel: 02/734 52 52.

KUNST UIT MODRA

Overijse ontvangt artiesten uit Slowakije

Tot 14 september loopt in het Cultureel Centrum Den Blank in Overijse een tentoonstelling van keramiek, schilderijen, kindertekeningen en andere kunstwerken van een tiental artiesten uit het Slowaakse wijnstadje Modra, een verbroederingsgemeente van Overijse.

De gemeente had in de jaren zestig al zijn zinnen gezet op verbroedering met een Oost-Europese stad. Maar het communisme zorgde in die jaren voor de nodige stokken in de wielen. In 1989 speelde schepen Dirk Dewolf met nieuwe verbroederingssopingen

Lubomir Rapos

in op de veranderingen in Oost-Europa. Deze keer lukte het wel, via een Tsjechische dame die zorgde voor de eerste contacten. 'We wilden een plaatsje dat iets gemeen had met Overijse. Wij hebben de druiven, in Modra hebben ze de wijn', zegt Patrick Puttemans, stafmedewerker van Den Blank. 'Het stadje in de buurt van Bratislava was nog maar net bevrijd van het communisme, toen het al bezoek kreeg van een delegatie uit Overijse'

De tentoonstelling is een vrucht van de verbroedering die in 1993 tussen beide gemeentebesturen tot stand kwam.

De gemeente Overijse organiseert namelijk jaarlijks een tentoonstelling en om de twee jaar wordt er kunst 'uitgewisseld' met een verbroederingsgemeente. Zo waren er twee jaar geleden kunstwerken uit Macon te zien in Overijse en werden dit jaar de Slowaakse kunstenaars uitgenodigd. De kunstenaars uit Overijse worden op hun beurt volgend jaar verwacht in Modra voor een tegenbezoek.

WF

Kunst uit Modra (Slowakije), CC Den Blank, tel. 02/687 59 59.

Aan deze rubriek
werkten mee :
Ludo Dosogne,
Willy Fluyt

Hugo De Greef, de sympathieke artistieke directeur van het Kaaitheater heeft - dat werd hier al eerder vermeld- als mentor van het hedendaags theater een belangrijke rol gespeeld in de ontstaansgeschiedenis van de Brabantse School, die op een nacht in Gaasbeek het leven zag. Diezelfde De Greef gaf vorig jaar te kennen dat hij er na twintig jaar Kaai de brui aan wil geven, moe gebedeld en in de kas geschraapt. Toch zijn er redenen om aan te nemen dat hij het niet ernstig meent.

Hugo De Greef beschikt in Sint-Maartens-Lennik weliswaar over een pastoorswoning met een prachtige tuin, hij is gepassioneerd door taxushagen en inlandse fruitbomen, maar aan rentenieren en brevieren is hij nog niet toe.

De kranten maakten medio mei gewag van het feit dat hij een rol zou spelen in het samengaan van Blauwe

Hugo De Greef tussen kaai en schip

Maandag en de KNS, waarbij het Kaaitheater als derde de driehoek Gent-Antwerpen-Brussel zou invullen, maar dat is met klem ontkend. Wij waren er namelijk bij toen hij naar aanleiding van de seizoenpersconferentie zijn raad van beheer even terzijde nam, hun attendeerde op de perskwakkel in De Standaard en hilarisch opmerkte: 'en dat er mij nu niemand de pieren uit de neus haalt'. Wij roken dus onraad. Bij het ter perse gaan, hebben we er nog het raden naar, maar zeker is dat De Greef een ander ijzer in het vuur houdt.

Aanbiedingen

Laten we eens alles op een rij zetten. Hugo De Greef heeft na zijn 'ontslag' meteen aanbiedingen gekregen uit Frankfurt en Lissabon, niet meteen full-time baantjes maar wel interessant. Frankfurt ligt al langer op zijn weg. Het is de plaats waar Jan Fabre -Brabant zendt zijn zonen uit- wel eens optreedt want Frankfurt zit met het Theater an dem Turm in hetzelfde internationaal theatercircuit als het Kaai. Lissabon heeft te maken met de culturele omkadering van wereldtentoonstelling van volgend jaar. Verder heeft Internationale Betrekkingen, de enige bi-communautaire subsidiënt voor buitenlandse culturele activiteiten, hem ook aangezocht om iets te doen. . .

Ondermaatse subsidie

Misschien is de oplossing nog veel eenvoudiger en blijft hij gewoon aan als intendant van het Kaaitheater. Er is een vacature voor een opvolger, maar naar verluidt zijn er nog altijd geen echt valabele kandidaten komen opdagen. Tweedens. De Greef maakte zijn voornemen duidelijk bekend uit onvrede met de penibele financiële situatie van zijn theater: de subsidiëring bleef beneden het niveau van de culturele centra, genre De Vooruit in

Gent. Dat krijgt, uit de losse pols, ongeveer 40 miljoen, terwijl het Kaai ergens midden de dertig miljoen bleef hangen. Die financiële kwestie lijkt nu opgelost, luidens zijn opgewekte commentaar bij het nieuwe seizoenprogramma. Het

Kaai heeft alles wat het maar wenst: toereikende subsidiëring, een trouw publiek en een stevig hedendaags repertoire.

Ruimer en mooier

De Greef heeft na zijn ontslag niet opgehouden te lobbyen voor de goede zaak. Waarom? Wij doen een gok, op het gevaar af eraan te zitten en ook al kent u het antwoord misschien al. De Greef blijft, maar hij komt aan het hoofd van iets veel rui-

mers en mooiers dan het Kaai. Iets met - wij zeggen zomaar wat- de KVS of nog wat theaters binnen de stad. We zijn niet vergeten dat na het verdwijnen van Nand Buyl uit de KVS, even het gerucht de ronde deed dat De Greef én het Kaai én de KVS wilde. Het werd Frans Marijnen. Maar nu de KVS zijn gebouw binnenkort moet verlaten wegens renovatie... Het gebeurt wel vaker dat een hoogwaardigheidsbekleder tijdens een braderijspeech, in een West-Vlaamse negorij dingen vertelt die hij vanuit zijn parlementaire fauteuil nooit zou zeggen. Niet dat we RandKrant willen vergelijken met een West-Vlaamse missiepost, maar dat van die braderijspeech dat zou wel eens kunnen, al zijn wij natuurlijk geen hoogwaardigheidsbekleder, niettegenstaande de pluralis majestatis.

Gerrit Six

UN SCOOP ?

Nous avons déjà évoqué dans le RandKrant les origines de la Brabantse School qui, une nuit, a vu le jour à Gaasbeek. Celui qui a eu l'idée de donner une nouvelle impulsion au théâtre contemporain n'était autre que Hugo De Greef, le sympathique directeur du Kaaitheater. Après vingt ans de bons et loyaux services, De Greef a remis sa démission l'an dernier, une saison avant la date prévue. Mais nous ne croyons pas qu'il vive de ses rentes. Le mois dernier, les journaux ont fait allusion au fait qu'il jouerait un rôle dans la fusion des théâtres 'Blauwe Maandag' et KNS, mais l'information a été énergiquement démentie.

Au moment de la mise sous presse, toutes les supputations sont permises, mais il est certain que De Greef a déjà fait son choix. Après sa démission, il a reçu de nombreuses propositions.

Gageons que De Greef restera, mais qu'il reviendra à la tête de quelque chose de plus grand et plus beau que le Kaaitheater. Peut-être connaissez-vous déjà la réponse, auquel cas cet article ne fait que retracer le contexte d'un nouveau fait de l'histoire de la Brabantse School.

Er zit muziek in de rand

Zennevallei in het voetspoor van Clouseau

In sommige regio's leeft muziek meer dan in de rest van Vlaanderen. Ooit was de as tussen Mechelen, Leuven en Antwerpen heel vruchtbaar. Momenteel ligt het zwaartepunt in Zuid-West-Vlaanderen, dankzij dEUS ook nog een beetje in Antwerpen, en in de Vlaamse rand rond Brussel.

'In de Zennevallei bestond al in de jaren '80-'85 een serieuze poptraditie', zegt Bob Savenberg. 'Muzikanten zagen elkaar toen jaarlijks op het freepodium in Dworp, meestal ging het om dezelfde mensen in een andere formatie. Er zijn nogal wat goede muzikan-

ten in onze streek en dan moet je als groep gewoon 'sjans' hebben. Zoals Clouseau bijvoorbeeld, daarvan zijn vijf singles uitgebracht vóór de grote doorbraak er kwam.'

De Halse Driehoek

'Clouseau stimuleerde een heleboel andere groepjes. Ineens kon het, zoveel was duidelijk', zegt Bob Savenberg. Na Clouseau krijg je in de Zennevallei een reeks succesvolle groepen, zoals Mama's Jasje, Betty Goes Green en Family Duck. 'Het Halse circuit is heel belangrijk geworden in de Belgische muziekscène en dat is niet op de laatste plaats toe te schrijven aan de zogenaamde 'Halse Driehoek' aldus Savenberg. Aan het begin van de Ber-

genssteenweg liggen vlak bij elkaar drie pleisterplaatsen voor muzikanten. Er is de dynamische muziekuitgever JP Van, die met zijn bedrijf 'Boom!' een massa bands lanceert en boekt, vaak in het alternatieve circuit. Een belangrijke buur van JP Van is 'Ladefo', de muziekwinkel van Ben Destrijcker, ex-Mama's Jasje en nu één van De Kato's, de begeleidingsgroep van Bob Savenberg. Beginnende groepjes kunnen er terecht voor een repetierlokaal, een glas, een schouderklopje, steun en advies. Tenslotte is er nog 'Dr. Vinyl', de eigenzinnige cd-zaak die Steven Decort (de vroegere drummer van Mama's Jasje) uit de grond heeft gestampt. 'Twee ex-

Oostelijke rand zwijgt

Ook Dilbeek en Asse zijn belangrijk in het blues-rockcircuit. In en rond Vilvoorde heeft rockmuziek het altijd al moeilijker gehad om van de grond te komen. Het Vilvoordse café 't Strand kan daarover meespreken. In het oostelijke, vrij verfranste deel van de rand, Kraainem, Sterrebeek, Overijse en Hoeilaart, is de Vlaamse rockscène zo goed als dood.

leden van Mama's Jasje stimuleren er een hoop jonge mensen en dat is belangrijk', zegt Bob Savenberg. 'Als ik iets in iemand zie, zal ook ik alles doen om die persoon de weg te wijzen'.

Bob Savenberg heeft net bij EMI zijn eerste cd uit met begeleidingsgroep De Kato's. 'Allemaal talentvolle muzikanten uit de Zennevallei', zegt hij. 'Het is belangrijk dat muzikanten in hun eigen streek kansen krijgen. Zoals dat vroeger het geval was met het freepodium in Dworp'.

Marleen Teugels

17

Meer doen voor de jeugd

Muziekuitgever Jean Pol Van Haesendonck, in de muziekscène bekend als JP Van, staat voor het lanceren van ruim 150 cd's, vol gitaarrock, acidjazz, psychedelische muziek, vaak in het alternatieve circuit. Namen als Bet Goes Green, Dildo Warheads, The Tribe, The Sands, Chew a bone, Pink Flowers, Ugly Papa's klinken iedere jongere vertrouwd in de oren. De nieuwste, veelbelovende groep is Paco. De bezetting is uitzonderlijk: 3 bassen, een sax, een trompet en percussie. De groep gaf onlangs een bijzonder geslaagd optreden in 'De Halse Driehoek'. 'Het is hoog tijd dat Rode en Linkebeek wakker worden geschud', zegt JP Van. Er gebeurt niet meer zoveel voor de jeugd. De Moelie, het Linkebeekse cultuurcentrum dat gesubsidieerd wordt door de Vlaamse gemeenschap, trekt geen volk aan. In zo'n cultuurcentrum zou toch wekelijks iets 'te doen' moeten zijn, al was het maar een fuif voor de jongeren. Als een gemeente saai is, wijkt de jeugd uit. De laatste 'Kroegentocht' van de jeugdraad van Beersel is een voorbeeld van hoe het wél kan. Beersel zou samen met Linkebeek en Rode dingen op poten moeten zetten'.

Bob Savenberg

FOTO: RITA DANEELS

ROEMRIJK JEZUS-EIK

Maar het moet natuurlijk niet Notre-Dame-au-Bois, wel Jezus-Eik zijn. De plek is Vlaams, want grondgebied van Overijse. Heel lang geleden zal er een Heilige Eik hebben gestaan, waaronder de mensen beter niet voor dondergod Thor schuilden. Ten tijde van de kerstening zal ook de boom een christelijke naam hebben gekregen. Toen er bedevaarders kwamen naar het schijnbaar miraculeuze beeld van Onze-Lieve-Vrouw in Jezus-Eik, zal de nering er naar de toring zijn gezet. Dat wordt er ook nu nog gedaan, tegenwoordig ten behoeve van de wandelaars, en die willen wel eens wat meer dan boterhammen met platte kaas. Het is anders niet aangenaam wandelen in Jezus-Eik. Eerst moet je in de buurt van cultureel centrum De Bosuil parkeren, waarbij het vinden van een plaats geen sinecure is. Dichtbij is het bos vuil en soms slechtriëkende. Om het arboretum van Tervuren te bereiken, moet je tegen de rijrichting in van een bos-autoweg stappen. Rest nog, gelukkig, het verdere en wildere deel van het Kapucijnenbos, nog net groot genoeg om erin verloren te lopen. Ach en wee over het ooit machtige, prachtige Zoniënwoud. Wanneer je de Brusselse rand aan die kant als vogel bekijkt vanuit de lucht, zie je hoe de ring en invalswegen als een traliewerk over het groen werden gelegd en het woud gevangen werd gezet. Maar is het misschien aangenaam winkelen in Jezus-Eik? Wanneer je aan de kerk niet de richting van het bos, maar die van centrum Overijse neemt, wordt de rode loper van een grootwinkelboulevard voor je uitgerold. Parkings links en rechts, Mc Donald's en Pizza Hut in plaats van boterhammen met platte kaas, en au beau milieu de Delhaize. Dat grootwa-

Jezus-Eik wordt in het Frans Notre-Dame-au-Bois genoemd. Die vertaling kan bedacht zijn door een dwarsligger. Of door iemand die het kerkje van Jezus-Eik verwarde met het kapelletje van Welriekende. Beide waren vroeger oorden van Maria-bedevoert en lagen op wandelafstand van elkaar. Nu zijn ze door betonnen wegversperringen - de Ring, de E411, het Leonardkruispunt - van elkaar gescheiden. Om je van het kerkje naar het nabije kapelletje te begeven, moet je tegenwoordig ofwel de auto nemen ofwel een vogel zijn.

FOTO: RITA DANEELS

renhuis werd tragisch beroemd door een moordende overval van de Bende van Nijvel. Deze dagen wordt het commercieel beroemd door zijn experimentele invoering van de self-scanner en de smartbox. (In het Vlaamse Jezus-Eik kunnen zulke dingen moeilijk in het Vlaams worden voorgesteld, als 'meeneemkassa' en 'winkelbak', aangezien dat Vlaamse Jezus-Eik even internationaal is als de luchthaven van Zaventem.) Ik kan niet berichten over de innovatie omdat ik er niet aan denk mij voor dat winkelkarretje te laten spannen. Het is immers allesbehalve aangenaam winkelen in Jezus-Eik. Daarvoor moet je op donderdag, altijd rechtdoor, aan het andere eind van de winkelboulevard, naar de markt van Overijse gaan, voor de echte kaaskraam gaan staan die men in de Delhaize heeft nagemaakt. Valt er over dat aloude en bekende

Jezus-Eik eigenlijk nog wel iets goeds te vertellen? Nee. Wel nog iets ergers. In de richting van Brussel en dichter bij het kerkje dan het Arboretum en de Delhaize, ligt het Leonardkruispunt. Twee tunnels boven elkaar, eentje ring, eentje E411, en daarboven een wirwar van richtingen. 98 % van de auto's die op weekdagen door Jezus-Eik rijden, zijn onderweg naar

het Leonardkruispunt en stokken er in een file, die van 's morgens of die van 's avonds, die door een ongeval of die door werken. Voor wie vanuit de rand naar Brussel moet, is Leonard eerder een kruisweg dan een kruispunt en eerder een barricade dan een doorgang.

Dat is daar al een oud zeer tussen het kerkje van Jezus-Eik en het kapelletje van Welriekende. Vooraleer er op die plaats tunnels geboord werden, gebeurden er zoveel aanrijdingen dat er een oranje waarschuwingslicht moest worden geplaatst. De randbewoners doopten het licht en de plek toen 'de pinker'. Nog eerder, toen het kruispunt nog niet meer was dan de kassei van Jezus-Eik naar Oudergem die de weg van Groenendaal naar Mechelen tegenkwam, sukkelden er wagens in de gracht, gingen er fietsters over de kop en waren reizigers er toe aan een halte. Daarom nam een boerenzoon uit Jezus-Eik het initiatief om in het bos bij het kruispunt een woonwagen te zetten en die met een afdak tot een drank- en eetkraampje uit te breiden. 'A l'Ambulance' doopte de man zijn 'estaminet', dat een toevlucht werd voor wie er voorbijkwam of er iets aan de hand had. Het geïmproviseerde herbergje weerstond administratieve aanvallen en bleef zeven jaar open. De uitbater heette Leonard. Vandaar.

Brigitte Raskin

SPEELPLEINWERKING

Inspelen op vakantiewensen van kinderen

Speelpleinwerking hoeft niet schools noch saai te zijn, tenminste als er op het speelplein wat te beleven is voor kinderen. Bovendien moeten ze een kans krijgen om te kiezen tussen verschillende activiteiten en zelf het programma mee te bepalen. 'Als jij als volwassene op vakantie gaat, wil je toch zelf ook je vrije tijd invullen. Diezelfde norm moet je hanteren bij de speelpleinwerking', benadrukt Christophe Toye van de Vlaamse dienst voor de speelpleinwerking in Meise.

Een van de boeiendste initiatieven in de rand vind ik de speelpleinwerking van Don Bosco in Halle. De hele werking steunt er op vrijwilligers. Bij de keuze van het spelmateriaal laten ze zich leiden door de wensen van de kinderen. De stevig uitgebouwde speelpleinwerking bereikt 400 tot 500 kinderen. De grote opkomst is meestal al een graadmeter voor het succes', aldus Christophe Toye. 'Als kinderen tegen hun zin naar een speelplein gaan, is dat een teken aan

Tweeverdieners zien in de speelpleinwerking de ideale opvang voor hun kinderen

de wand dat er iets schort aan de aanpak van de monitoren. Op een kaal voetbalveld zijn kinderen vlug uitgekeken. Kunnen klimmen, bouwen, graven en knutselen, bevordert daarentegen hun creativiteit. De allereerste voorwaarde voor een goede speelpleinwerking is dat er voor de kinderen iets te beleven valt.

FOTO: MARC VERMERSCH

Keuzevrijheid

'We lieten een video maken waarin we aan de monitoren laten zien hoe ze de speelpleinwerking kindvriendelijker kunnen maken' vervolgt Christophe Toye. 'Voor de hoofdmonitoren houden we in de vakantie ontmoetingsdagen waar ze inspirerende voorbeelden opdoen. Daarnaast zetten we kadervormingscursussen op voor animatoren en animatrices, die dit jaar minimum zestien zijn of worden. In onze contacten met de monitoren, jeugddiensten of andere medewerkers dringen we aan op een grote keuzevrijheid. In sommige speelpleinwerkingen kunnen jongeren kiezen tussen diverse werkvormen, die ook rekening houden met de interesse en de leeftijd van de kinderen. Het lijkt me vreemd dat sommige monitoren al twee maanden tevoren het programma tot in de puntjes uitstippelen. Je moet je activiteiten inderdaad goed plannen, maar tegelijk moet je flexibel blijven. Als het pijpenstelen regent of snikheet is, moet je soepel je planning aanpassen'.

Peuters in pamber

In de speelpleinwerking is Vlaams-Brabant een buitenbeentje. In tegenstelling tot andere provincies zijn er hier weinig particuliere initiatieven. De gemeentelijke jeugddienst of de sociale dienst neemt die taak op zich en doet in toenemende mate een beroep op jobstudenten. De profes-

sionalisering deed hier al heel vroeg zijn intrede, omdat het ontzettend moeilijk is om vrijwilligers te vinden. Het speelpleinwerk is daardoor in Vlaams-Brabant betrekkelijk duur. Overigens mag die professionalisering niet ten koste gaan van de inzet, het enthousiasme, de creativiteit en de uitbundigheid van de begeleiders, want dat zijn net de kenmerken van het vrijwillige speelpleinwerk. Nog opvallend is dat je in Vlaams-Brabant betrekkelijk veel kleuters aantreft op het speelplein. Tot mijn verbazing zag ik in een bepaalde gemeente zelfs peuters in hun pamber rondlopen. In theorie kunnen kinderen maar vanaf een bepaalde leeftijd naar de speelpleinwerking, maar in de praktijk is men blijkbaar een stuk soepeler. In Vlaams-Brabant gaan jongeren vaak een hele dag naar het speelpleinwerk. Veel gezinnen met tweeverdieners zien in de speelpleinwerking de ideale opvang voor hun kinderen. Toch haalt de speelpleinwerking de ideale opvang voor hun kinderen. Toch haalt de speelpleinwerking de ideale opvang voor hun kinderen. Toch haalt de speelpleinwerking de ideale opvang voor hun kinderen. Toch haalt de speelpleinwerking de ideale opvang voor hun kinderen.

Gerard Hautekeur

Info: monitoren of jeugddiensten die op zoek zijn naar nuttige tips, advies of begeleiding kunnen terecht bij de Vlaamse dienst voor het Speelpleinwerk, Nieuwelaan 63, 1860 Meise, tel. 02/269 71 80

Christophe Toye

FOTO: RITA DANIELS

RESTAURANDT

FOTO'S RITA DANIELS

Brixius, de Brabantse ijs-heilige

Hebt u het te warm of is het zomers zwoel, rep u dan naar Sint-Brixius-Rode want daar wacht u een blizzard aan ijsjes, coupes, vanillebollen en sorbets zoals ze die aan de Noord- en Zuidpool nooit te zien zullen krijgen. In het Brabantse ijsdomein 'Brixius' kunnen zelfs eskimo's, ijsberen en pinguïns nog iets over ijs komen bijleren.

'Ijs- en Koffiesalon', zo vermeldt het visitekaartje van huize Brixius, bescheiden, té bescheiden, want een bezoek leert ons dat de benaming 'Ijsdomein' verre van misplaatst zou

Met de 'Coupe 7de Hemel' bovenaan de kaart wordt meteen de toon gezet

zijn. De Ijs- en Koffiesalon beslaat immers niet alleen een ruime en dubbele verbruikszaal met fontein en binnenvijver, maar wordt ook nog eens gevolgd door een veranda, een achtertuin en een vrij uitgestrekt grasplein, waar overal ijs genuttigd kan worden.

De Vaticaanse combinatie van gele parasollen en wit tuinmeubilair brengt ons meteen in de vakantie-stemming van de 'Southfork'-tuin uit de ooit niet van het scherm te branden televisiereeks 'Dallas'. Tussen het

border-groen staat her en der kaarsverlichting en ook de drooggelegde centrale fontein fungeert als kaarsenhouders van binken van kaarsen die in een kathedraal niet zouden misstaan. Wie graag ijs eet in een gewijde sfeer moet zijn bezoek dus tot de avond uitstellen.

Atlantis van het ijs

Hoewel alle ijswegen van rand en land naar 'Brixius' leiden, hadden wij het toch niet onder de markt om deze ijstempel te vinden. 'Rij tot aan het boerderijhuis met de 'velofabriek' van Eddy Merckx en dan bent u in de dorpskom van Sint-Brixius-Rode. Wat verder om de hoek, recht tegenover de kerk, stapt u een lange gang door...' En warempel, daar achteraan dook uit de zinderende Brabantse zomerhitte als een fatamorgana het verloren gewaand ijsparadijs van 'Brixius' op. Het Atlantis van het ijs bestaat echt!

'We hebben meer dan tachtig verschillende soorten ijsjes en coupes', zegt Willem Verstraeten die, samen met zijn levensgezellin Nancy Clincke, sedert twee jaar voor de tweede generatie Brixius-ijsverkopers staat. 'Ik nam de zaak over van mijn moeder, Annette Van den Troost, die op 21 juli 1979 een eigen ijsalon opende', vervolgt Willem, die geschoold en gediplomeerd ijsbereider is. 'Mijn moeder had het altijd al voor ijs. Op een dag begon ze gewoon in haar winkel ijsjes te verkopen. Ze had een

voorliefde voor de bollekes... Na verloop van tijd verkocht ze alleen nog kwaliteitsijs.'

Om van te smelten

Elk jaar werden en worden bij Brixius enkele nieuwe ijscoupes gecreëerd. De 'specialiteiten van het huis' zetten met de 'Coupe 7de Hemel' bovenaan op de kaart meteen de toon. Ook de 'Coupe Brixius', desgewenst alcoholvrij, gaat niet onopgemerkt voorbij. Monumenten van 'ijzen' bestaan gelukkig ook in een middelgrote versie, zodat ze weer wat meer op ijsjes gaan lijken. Tussen de zeven soorten 'Kinderijsjes' loopt zelfs een 'Babyijsje' van één bol verloren. De 'Coupe Boerenmeisjes' heeft tintelende rozijntjes, terwijl de 'Coupe Boerenjongens' het zonder deze frivoliteit moet stellen. En dan zijn er de coupes voor twee: 'Liefdescoupe', 'Verlovingscoupe' enz. Gelegenheidsijs met stronken voor Kerst en lammetjes voor Pasen passen in het assortiment meeneem-ijs. Brixius behoort tot de top-drie van 's lands ijsalons. Tijdens het weekend loopt het aantal ijsgegadigden hier soms in de duizenden! Om commercieel van weg te smelten. F.D.

Brixius, 's Herenweg 3, Sint-Brixius-Rode (Meise), 02-270.16.13 Gesloten op maandag, behalve bij feestdagen. Open op alle andere dagen van 13 tot 22 uur en tussen 1 oktober en Pasen tot 21 uur.

Dorpsbrouwerij palmt biermarkt in

250 jaar geleden stond er recht tegenover de kerk van Steenhuffel een boerderij, met een kleine stokerij en brouwerij. In de bijhorende afspanning, 'De Hoorn' genaamd, gelegen op de baan van Mechelen naar Aalst, konden reizigers zich te goed doen aan spijzen en drank van het huis. De dorpsbrouwerij, die werd uitgebaat door de toenmalige burgemeester van Steenhuffel, Jean-Baptist De Mesmaecker, specialiseerde zich in het brouwen van een amberkleurig bier van hoge gisting, waarvan niemand toen kon vermoeden dat het ooit 'de trots van Brabant' zou worden.

Henriette De Mesmaecker, de kleindochter van de burgemeester, trouwde in 1908 met Arthur Van Roy. Sindsdien is de brouwerij nog steeds in handen van dezelfde familie. Dat wil de huidige baas Jan Toye, de neef van Alfred Van Roy, ook zo houden: 'Palm is een felbegeerde brouwerij die al veel huwelijksaanzoeken van grote concerns naast zich neer heeft moeten leggen. Wij blijven een onafhankelijke familie brouwerij en dat kunnen we maar omdat we met een uniek product, met een unieke smaak, een uniek verhaal en een lange traditie op de markt zitten'.

Pilsgolf overwonnen

Het bier van Steenhuffel werd pas in 1929 met de naam Palm gedoopt, een verwijzing naar de overwinningspalm omdat het amberkleurig hogegistingsbier zo goed stand hield in de pilsgolf die ons land toen overspoelde. Aan de opmars van de Palm dreigde even een einde te komen toen de brouwerij in 1914 bij de bombardementen op Antwerpen deelde in de klappen. Maar Arthur Van Roy bouwde in 1917 alles weer op, groter en moderner dan voorheen. Daardoor was er geen geld meer om ook nog te investeren in dure koelinstallaties die nodig zijn voor het brouwen van de lagegistingspils. Palm bleef noodgedwongen trouw aan zijn hogegistingsbier en dat zou de brouwerij geen windeieren leggen, zo blijkt achteraf.

Palm heeft al veel huwelijksaanzoeken van grote concerns afgewezen

Paard voor reclamekar

De brouwerij uit Steenhuffel werd nationaal bekend toen ze bij lottrekking een prominente plaats op de Grote Markt van Vrolijk België kreeg toegewezen tijdens de expo '58. Palm kon daar zijn troetelkind in het Palmhof tentoonstellen. Maar pas als Jan Toye in 1974 het roer van zijn oom Alfred Van Roy overneemt, wordt er echt werk gemaakt van een commerciële aanpak. Zo wordt in 1975 het Brabants trekpaard voor de reclamekar gespannen. Voortaan is dat het logo van de Palm en het wordt het boegbeeld van de brouwerij. Datzelfde jaar wordt brouwerij De Hoorn omgedoopt tot brouwerij Palm.

Toye koppelt zijn bier

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

graag aan het Belgisch trekpaard, dat aloude natuurproduct van Brabantse bodem met zijn rijke traditie. Dit levend cultuurpatrimonium wordt trouwens gekoesterd binnen de muren van kasteel Diepensteyn in Steenhuffel, waar zo'n 20 trekpaarden momenteel een luilekker beestenleven mogen leiden. Palm kocht het hele domein in 1989 als waterwinningsgebied voor de brouwerij, want het geheim van het amberkleurig bier schuilt in de speciale gist en het zachte water van de Steenhuffelse bodem.

Inpalmen

Brouwerij Palm kijkt intussen verder dan Steenhuffel, Brabant en België. Nu al wordt er authentieke Palm getapt bij onze noorderburen en dit jaar nog wil de brouwerij ook Frankrijk en Polen 'inpalmen'. Dat wordt allicht geen klein bier, want in Polen begint de vodkagrens en in Frankrijk staat het glaasje wijn nog altijd hoog aangeschreven. Misschien prijkt bij de driehonderdste verjaardag van Palm op het palmares dat 'de onafhankelijke familie brouwerij uit Steenhuffel de Fransen bier leerde drinken'. Gezondheid.

Wim Seghers

van huizen en tuinen

François Crépin, ambassadeur van de roos

22

François Crépin was van 1876 tot 1901 directeur van de Nationale Plantentuin van België. Crépin was niet zomaar een fanatiek rozenliefhebber die uit pure liefhebberij rozen verzamelde. Dat zal wel meegespeeld hebben. Ik kan me niet inbeelden dat iemand 30 jaar van zijn leven op zo'n intensieve wijze met rozen bezig kan zijn zonder een groot liefhebber van die plant te zijn. Maar Crépin was op de eerste plaats een gedreven wetenschapper.

Om die gedrevenheid te begrijpen, dient men te beseffen dat de evolutietheorie van Darwin - diens *On the Origin of Species* was pas in 1859 verschenen - nog heel omstreden was. Ook Crépin liep aanvankelijk niet zo hoog op met die theorieën, overtuigd als hij was van de onveranderlijkheid van de soorten. Maar in 1866 schreef hij ook dat wetenschap niet gebouwd mag worden op gezagsargumenten maar moet steunen op onweerlegbare feiten.

Zijn rozenherbarium is waarschijnlijk een poging geweest om die evolutietheorie te toetsen aan de realiteit. In de loop der jaren ziet men in zijn geschriften stilaan de zekerheid over de onveranderlijkheid der soorten, plaatsmaken voor twijfel en uiteindelijk voor het aanvaarden van hun evolutie.

Slechte leerling

De carrière van Crépin kan op zijn minst merkwaardig worden genoemd. Hij werd in 1830 geboren

In de Nationale Plantentuin van Meise loopt heel de zomer een tentoonstelling rond het unieke rozenherbarium van François Crépin dat ongeveer 43.000 wilde rozen bevat.

in Rochefort. Zijn vader was vrederechter, zijn moeder huisvrouw, 'une femme de grand coeur et d'une intelligence supérieure', zoals zijn biograaf Errera in 1906 noteerde. 'C'est sans doute d'elle que Crépin tenait surtout son caractère sérieux et son intelligence affinée'.

De jonge Crépin was een slechte leerling die herhaaldelijk van school werd gestuurd. Uiteindelijk kreeg hij via zijn vader een baantje als klerk bij het kadaster in Namen, maar al na enkele maanden werd hij afgedankt, omdat hij meer begaan was met de botanische rijkdom van de streek dan met de registratie van domeinen. Crépin was 21 toen hij zonder diploma en zonder werk op straat stond. Gelukkig kon hij rekenen op de steun van zijn moeder om zich volledig toe te leggen op zijn botanische hobby. Tien jaar lang doorkruiste hij België om de flora en fauna in kaart te brengen. Zijn leermeesters waren een gepensioneerde onderwijzer, een paar dorpspastoors uit de buurt en twee Franse politieke vluchtelingen die in Rochefort een onderkomen hadden gevonden.

In 1852, hij was toen net 22, publiceerde Crépin in het blad van de

Koninklijke Academie der Wetenschappen een eerste artikel over zijn botanische waarnemingen. Zes jaar later verscheen de eerste editie van zijn 'Manuel de la Flore de Belgique', een baanbrekend werk waarin voor het eerst de flora van België gedetailleerd werd beschreven en dat ettelijke herdrukken zou beleven.

Onvoltooid levenswerk

Wat Linnaeus was voor de botanica in het algemeen, is Crépin misschien wel geweest voor de roos. Alleen heeft hij, in tegenstelling tot Linnaeus, zijn levenswerk -een allesomvattende monografie over de roos- nooit kunnen afmaken. Dat zou hem nog eens minstens 25 jaar hebben gekost, zo stelde hij aan het einde van zijn leven met enige ontgoocheling vast. Maar misschien wordt die leermeester in de komende jaren wel opgevuld door de jonge Ivan Louette die in het Waalse Chaumont-Gistoux een opmerkelijke gemeentelijke rozentuin heeft aangelegd, en die zich sinds enkele jaren heeft vastgebeten in het rozenherbarium van Crépin. Misschien maakt hij af waar Crépin bijna 100 jaar geleden mee stopte.

Paul Geerts

Info : de Crépin-tentoonstelling loopt tot 7 september in het Kasteel van Bouchout in de Nationale Plantentuin in Meise. Dagelijks open behalve op vrijdag. Tel. 02/269 39 05, fax: 02/270 15 67.

Hommel met snaren krijgt vleugels

De hommel, ook wel vlier, blokviool of pinet genoemd, is niet meteen een bekend muziekinstrument en daar wil Michel Terlinck wat aan doen. Zowat een jaar geleden bracht hij de CD 'De Wentelsteen, Muziek voor Hommel' uit. Dat leverde hem de Tech-Art Prijs van de Vlaamse Ingenieurskamer op. Voor zijn vernieuwend werk in de volksmuziek kreeg hij het Gouden Ei en een bedrag van 100.000 frank.

'De Wentelsteen' is de eerste CD in België waarop de hommel –vooral als solo-instrument– centraal staat. Met zijn opmerkelijke speelstijl is Terlinck een buitenbeentje in de Vlaamse muziekwereld. Al in zijn prille kinderjaren maakte hij kennis met de muziek. Dat kon ook moeilijk anders, zijn vader was jazzmuzikant en zijn

moeder één van de oprichters van de Leuvense volksdansgroep 'Reusegom'. Michel Terlinck groeide op in Aarschot en dat was ooit, samen met Testelt een belangrijk centrum van hommelbouwers. Hij woont nu in de Bremlaan in Maleizen/Overijse.

Snufjes

De laureaat bouwde zijn eerste hommel zelf en daarna begon hij stelselmatig te werken aan de verfijning van het instrument. 'De hommel is niet meer dan een houten blok waarop melo-

die- en begeleidingsnaren worden gespannen. De mogelijkheden zijn dus beperkt, maar daar heb ik helemaal geen moeite mee. Het instrument wordt volgens de traditionele methode gebouwd en daar moet je respect voor hebben. Dat belet evenwel niet dat ik nieuwe technieken uitprobeer. Als je een paar 'snufjes' toevoegt, is het instrument best bruikbaar in de hedendaagse muziek', zegt Terlinck. De bouwer en musicus heeft het dan over dunnere wanden, een andere besnaring, grote tessenatuur, een ingebouwde microfoon en andere noviteiten.

Solo

De meeste muzikanten bespelen de hommel nogal krachtig en

dat maakt het instrument niet erg geliefd. Michel Terlinck bewijst met zijn CD dat het ook anders kan.

Hij wil de hommel vooral als solo-instrument in de verf zetten en tegelijk de hommelmuziek van het keurslijf van de volksmuziek ontdoen, zonder daarbij de wortels met die volksmuziek

door te knippen.

De meeste melodieën schrijft hij zelf, en daarbij laat hij zich wel eens inspireren door Griekse of andere bronnen.

Voor beginnelingen met interesse schreef de hommelbouwer een handleiding voor het bespelen van de diatonische hommel. Die wijsheid geeft hij ook mee op sessies waarvoor hij wordt uitgenodigd en uiteraard treedt hij ook op in concerten. 'Het begint te vloten', zegt de winnaar van de Tech-Art prijs 1997, 'de mensen leren dit oude instrument niet alleen opnieuw kennen, maar waarderen het ook meer en meer'.

Willy Fluyt

Michel Terlinck, Bremlaan 33, 3090 Maleizen-Overijse, tel. 02/688 11 81

"De mensen leren dit oude instrument niet alleen opnieuw kennen, maar waarderen het ook meer en meer"

Europa in gezinsverband

Ik woon sinds een jaar in Kraainem met mijn man die hier in België voor een autobedrijf werkt en m'n twee zoontjes, Thibaut (2,5 jaar) en Cédric (1 jaar). Mijn man is Fransman, ik ben Duitse en mijn kinderen hebben een dubbele nationaliteit. Een stukje Europese gedachte in de praktijk, wat ik ook hier hoopte te vinden waar twee culturen elkaar ontmoeten.

Ik schaam me een beetje om het te zeggen, maar toen ik hier kwam wonen dacht ik dat Kraainem Franstalig was en dat Vlaanderen meer naar het noorden lag. Nu, iedereen sprak ook Frans met mij: in winkels, bij de post, de politie...

Waarom we in Kraainem terecht zijn gekomen? We zochten naar een woonplaats waarmee alle gezinsleden zoveel mogelijk hun voordeel konden doen. Mijn man werkt in Kontich, hij hoeft niet zo lang onderweg te zijn om naar ginder te gaan. Voor de kinderen wilden we groen om te spelen en een goede Franstalige school (Franstalig omdat ze nu al in twee talen worden opgevoed). Zelf wilde ik

ook graag in een groene omgeving wonen, maar niet te geïsoleerd. Kraainem was dus the place to be.

Klein kringetje

De aanpassing verliep erg vlot en eigenlijk mis ik hier niets uit Duitsland. De bedoeling is om me volledig te integreren en daar ben ik na een jaar nog volop mee bezig. Heel wat buitenlandse vrouwen leven hier in een soort getto, ze spreken geen Frans of Nederlands en bewegen zich uitsluitend in een klein kringetje van steeds dezelfde mensen. Ik volg nu zes maanden intensief Nederlandse les en leer op die manier ook Vlaanderen en zijn cultuur kennen. Daarnaast heb ik ook contact met Franstalige burens en ouders via de peuterschool waar Thibaut naartoe gaat. Wat ik niet begrijp, is dat beide gemeenschappen soms zo vijandig tegenover

elkaar staan terwijl de Belgen toch vriendelijke mensen zijn. Als ik bijvoorbeeld aan Franstaligen vraag of ze Nederlands kennen, dan krijg ik te horen dat ze het wel op school hebben geleerd maar

dat ze het niet spreken. In het begin was het dikwijls moeilijk om bij het boodschappen doen Nederlands te spreken. Aan een marktkramer vroeg ik ooit om Nederlands met mij te praten om vertrouwd te raken met de taal. Daarop antwoordde hij kortaf: 'ik

“Wat ik niet begrijp is dat beide gemeenschappen soms zo vijandig tegenover elkaar staan.”

spreek geen Nederlands maar Vlaams'. In een gesprek met iemand anders zocht ik naar een 'Vlaams' woord, waarop die mevrouw me zei: 'zeg het maar in het Engels'. Misschien wel vriendelijk bedoeld, maar zo leer je geen taal. Daar staat dan weer tegenover dat ze me in een ijswinkel feliciteerden omdat ze vonden dat mijn Nederlands er zo op vooruit was gegaan.

Ontmoeting

De verschillen tussen de beide culturen begin ik zo stilaan te ontdekken. Dikwijls gaat het om clichés als daar zijn: de Franstaligen zijn opener maar de Vlamingen zijn betere werkers. In wezen zijn het dezelfde verschillen die ik ook in mijn huwelijk voel, dat een ontmoeting is tussen de Ger-

maanse en de Romaanse cultuur. En ik schrijf hier doelbewust ontmoeting, want is het niet vooral hier in en rond Brussel dat we ons moeten inspannen om de Europese gedachte waar te maken en te komen tot een vreedzame en verrijkende uitwisseling tussen diverse culturen?

Dagmar Leforsonney

FOTO: RITA DANNEELS

When two cultures collide

working on it! For six months now I have been taking Dutch lessons and, in that way, I'm also getting a taste of Flanders and its culture.

The differences between the Dutch-speaking and the French-speaking cultures are, basically, the same as in my marriage, which is a meeting between the German, and the Romanic cultures. What I don't understand is that both Belgian communities sometimes are so vehemently opposed to each other. Isn't it just here, in and around Brussels, of all places, that we ought to be making a concerted effort to champion the notion of a united Europe and to arrive at a peaceful and mind-expanding exchange between the different cultures?

Dagmar Leforsonney has been living for a year now in Kraainem, together with her husband and her two small sons. 'My husband is a Frenchman. I'm a German and my children have dual nationality. Kraainem is, for us, the place to be: a green neighbourhood and not to isolated. The adjustment went very smoothly. My goal is to integrate fully into the community and now, after twelve months, I'm still